

**UCHWAŁA NR 161/26
RADY GMINY ZGORZELEC**

z dnia 16 lutego 2026 r.

w sprawie przyjęcia Raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028, obejmujący lata 2023-2024.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.) oraz art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.).

Rada Gminy Zgorzelec uchwala:

§ 1.

Przyjmuje się Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028, obejmujący lata 2023-2024, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zgorzelec.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy
Zgorzelec

Anna Rakoczy

Uzasadnienie

Rady Gminy Zgorzelec

z dnia 16 lutego 2026 roku

Zgodnie z art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.), polityka ochrony środowiska jest prowadzona za pomocą gminnych programów ochrony środowiska.

W myśl art. 17 ww. ustawy, organ wykonawczy gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza gminne programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, z których zgodnie z art. 18 ust. 2 wymienionej ustawy organ wykonawczy gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się radzie gminy.

Raportowany Program ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec przyjęty został uchwałą Nr 186/20 Rady Gminy Zgorzelec z dnia 28 grudnia 2020 r., w sprawie uchwalenia Programu ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec za lata 2021-2024 z perspektywą do na lata 2025-2028.

Nadrzędnym celem Raportu z realizacji Programu ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec za lata 2023-2024, jest element monitoringu stanu środowiska, przyjętego przez władze samorządu harmonogramu wdrażania Programu, w którym poddaje się ocenie realizację listy przedsięwzięć ekologicznych i jednocześnie pozwala zaobserwować efektywność funkcjonowania systemu ochrony środowiska na terenie gminy. Dokument określa zrealizowane cele i priorytety ekologiczne, a także rodzaj i harmonogram działań proekologicznych przyjętych w programie ochrony środowiska i zawiera:

- analizę realizacji planowanych przedsięwzięć z Programu ochrony środowiska,
- ocenę stopnia realizacji celów ekologicznych,
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- analizę efektywności programu w oparciu o wskaźniki w nim określone.

Przedłożony Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska, odpowiada wymogom stawianym tego typu opracowaniom wynikającym z zapisu art. 18 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska.

**Raport z realizacji
Programu Ochrony Środowiska
dla Gminy Zgorzelec na lata 2021-2024
z perspektywą na lata 2025-2028,
obejmujący lata 2023-2024**



Zgorzelec, styczeń 2026 roku

ZLECENIODAWCA:



GMINA ZGORZELEC

Urząd Gminy Zgorzelec
ul. Tadeusza Kościuszki 70, 59-900 Zgorzelec
tel: +48 75 77 21 400; fax: +48 75 77 56 564
email: gmina@gmina.zgorzelec.pl
Skrzynka do E-Doręczeń: AE:PL-73141-35745-BFDIC-20

ZLECENIOBIORCA:



EKO – TEAM Sebastian Kulikowski

Trójca 158D, 59-900 Zgorzelec
tel. 0691 015 026, fax. 75 613 81 34
e-mail: ekoteam.kulikowski@gmail.com, www.ekoteam.com.pl

AUTOR OPRACOWANIA:

Sebastian Kulikowski

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Ogólna charakterystyka Gminy Zgorzelec	4
3. Ustalenia Programu ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028	6
4. Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028, za lata 2023-2024	8
4.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza	8
4.2. Zagrożenia hałasem.....	15
4.3. Promieniowanie elektromagnetyczne	17
4.4. Gospodarowanie wodami.....	19
4.5. Gospodarka wodno-ściekowa	29
4.6. Zasoby geologiczne	32
4.7. Gleby.....	33
4.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.....	36
4.9. Zasoby przyrodnicze	40
4.10. Zagrożenia poważnymi awariami	43
5. Ocena stopnia realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zgorzelec według wskaźników	45
6. Podsumowanie	47

Spis tabel

Tabela 1 Stan realizacji zadań dotyczących ochrony klimatu i jakości powietrza na terenie Gminy Zgorzelec w latach 2023-2024	8
Tabela 2 Stan realizacji zadań dotyczących ochrony przed hałasem na terenie Gminy Zgorzelec w latach 2023-2024	15
Tabela 3 Stan realizacji zadań dotyczących ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym na terenie Gminy Zgorzelec w latach 2023-2024.....	17
Tabela 4 Stan realizacji zadań dotyczących gospodarowania wodami na terenie Gminy Zgorzelec w latach 2023-2024.....	19
Tabela 5 Stan realizacji zadań dotyczących gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Zgorzelec w latach 2023-2024	29
Tabela 6 Stan realizacji zadań dotyczących gospodarowania zasobami geologicznymi na terenie Gminy Zgorzelec w latach 2023-2024	32
Tabela 7 Stan realizacji zadań dotyczących ochrony gleb na terenie Gminy Zgorzelec w latach 2023-2024	33
Tabela 8 Stan realizacji zadań dotyczących gospodarowania odpadami na terenie Gminy Zgorzelec w latach 2023-2024	36
Tabela 9 Stan realizacji zadań dotyczących ochrony przyrody i krajobrazu na terenie Gminy Zgorzelec w latach 2023-2024	40
Tabela 10 Stan realizacji zadań dotyczących poważnych awarii na terenie Gminy Zgorzelec w latach 2023-2024.....	43
Tabela 11 Wskaźniki efektywności Programu	45

1. Wstęp

Podstawą prawną Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028, obejmujący lata 2023-2024 (zwanego dalej Raportem) jest art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. (Dz. U. z 2025, poz. 647 z późn. zm.). Zgodnie z wyżej wymienionym przepisem organ wykonawczy gminy sporządza co 2 lata raport z wykonania programu ochrony środowiska dla gminy i przedstawia go radzie gminy.

Wykonując ustawowy obowiązek Wójt Gminy Zgorzelec w 2021 roku zlecił przygotowanie dokumentu pn. „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028”, który został przyjęty został uchwałą Nr 186/20 Rady Gminy Zgorzelec z dnia 28 grudnia 2020 r.

Zgodnie z wymaganiami ustawowymi, w cyklu dwuletnim należy przedstawiać Radzie Gminy Zgorzelec - Raporty z realizacji Programu (ocena realizacji planu operacyjnego, ocena mierników, efektywności Programu). W związku z powyższym Wójt Gminy Zgorzelec w 2023 roku zlecił opracowanie pierwszego Raportu obejmującego lata 2021-2022. Niniejszy Raport został opracowany również na zlecenie Wójta Gminy Zgorzelec, natomiast obejmując kolejne dwa lata 2023-2024 i zawiera:

- Analizę realizacji planowanych przedsięwzięć z Programu ochrony środowiska,
- Ocenę stopnia realizacji celów ekologicznych,
- Ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- Analizę efektywności programu w oparciu o wskaźniki w nim określone.

Przy opracowywaniu niniejszego Raportu wykorzystano materiały i informacje świadczące o stanie środowiska naturalnego na terenie Gminy Zgorzelec, były to głównie dane udostępnione przez:

- Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad Oddział we Wrocławiu,
- Dolnośląską Służbę Dróg i Kolei we Wrocławiu,
- Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu (Państwowy Monitoring Środowiska),
- Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu,
- Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska, w tym Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu (ochrona przyrody i krajobrazu),
- Nadleśnictwo Pieńsk,
- PGW Wody Polskie, RZGW we Wrocławiu, Zarząd Zlewni w Zgorzelcu,
- Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy,
- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji „NYSA” Spółka z o.o.,
- Międzygminna Spółka Wodno-Kanalizacyjna „SUPLAZ”,
- Tauron Dystrybucja S.A. Oddział we Wrocławiu,
- Polską Spółkę Gazownictwa sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy we Wrocławiu,
- Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Zgorzelcu,
- Powiat Zgorzelecki – Starostwo Powiatowe w Zgorzelcu,
- Gminę Zgorzelec i jednostki podległe.

2. Ogólna charakterystyka Gminy Zgorzelec

Gmina Zgorzelec jest gminą wiejską położoną w zachodniej części województwa dolnośląskiego i powiatu zgorzeleckiego. Jej zachodnią granicę stanowią Miasto Zgorzelec oraz rzeka Nysa Łużycka, przez którą przebiega granica państwowa z Niemcami. Na obszarze Gminy zlokalizowane są także dwa przejścia graniczne z tym państwem: Jędrzychowice – Ludwigsdorf oraz Radomierzyce – Hagenwerder. Na niewielkim południowym odcinku granica Gminy stanowi równocześnie granicę państwową z Republiką Czeską. Na całkowity obszar Gminy składa się 21 sołectw.



Rysunek 1 Lokalizacja Gminy Zgorzelec na tle powiatu zgorzeleckiego
Źródło: mapa autorstwa TexLacerta - Granice: Państwowy Rejestr Granic

Łączna powierzchnia Gminy wynosi ok. 137 km². Teren Gminy Zgorzelec stanowi także atrakcyjne miejsce pod względem turystyki i rekreacji. Teren Gminy Zgorzelec to równocześnie część Puszczy Zgorzelecko-Osiecznickiej. Charakterystyczną cechą miejscowego krajobrazu jest znaczna ilość stawów rozsianych wśród lasów oraz występowanie śródleśnych torfowisk. Północny skraj Gminy stanowi Obniżenie Żytawsko- Zgorzeleckie ciągnące się wzdłuż Nysy Łużyckiej, natomiast południowa część to pagórkowata kraina.

Na podstawowy układ komunikacyjny Gminy składają się autostrada A4 przebiegająca przez jej północny obszar (o orientacji wschód-zachód) oraz gęsta sieć dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Stan dróg na terenie Gminy należy ocenić jako dobry i bardzo dobry, z wyłączeniem dróg powiatowych, których stan w przeważającej części jest

zły, z widocznymi licznymi ubytkami w nawierzchni asfaltowej i wymaga pilnych remontów. Jednocześnie istniejąca siatka drogowa zapewnia możliwość swobodnego przemieszczania się pomiędzy poszczególnymi miejscowościami na terenie Gminy oraz przejazdów tranzytowych.

Obszar Gminy Zgorzelec przecinają cztery linie kolejowe, jednak obecnie użytkowane na nich są jedynie dwie stacje (w Jędrzychowicach i Jerzmankach).

Gmina Zgorzelec liczyła na koniec 2024 roku 8 646 mieszkańców, z czego 50,4% stanowiły kobiety, a 49,6% mężczyźni. W latach 2002-2024 liczba mieszkańców wzrosła o 14,9%.

Gmina Zgorzelec ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -28. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -3,13 na 1000 mieszkańców gminy Zgorzelec. W 2024 roku urodziło się 41 dzieci, w tym 48,8% dziewczynek i 51,2% chłopców.

W 2024 roku zarejestrowano 259 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 154 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Zgorzelec 105. W tym samym roku 10 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 1 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące 9.

61,3% mieszkańców gminy Zgorzelec jest w wieku produkcyjnym, 18,5% w wieku przedprodukcyjnym, a 20,2% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

W gminie Zgorzelec w roku 2024 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 989 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 761 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 92 nowe podmioty, a 68 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Na przestrzeni lat 2009-2024 najwięcej (97) podmiotów zarejestrowano w roku 2013, a najmniej (51) w roku 2016. W tym samym okresie najwięcej (91) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2011 roku, najmniej (28) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2021 roku.

Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie Zgorzelec najwięcej (70) jest stanowiących spółki handlowe z ograniczoną odpowiedzialnością. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (972) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników.

1,4% (14) podmiotów jako rodzaj działalności deklarowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklarowało 27,4% (271) podmiotów, a 71,2% (704) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Zgorzelec najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (25.1%) oraz budownictwo (24.4%).

3. Ustalenia Programu ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

Przy zastosowaniu wielu kryteriów środowiskowych, społecznych i gospodarczych w czasie opracowywania Programu ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028, ustalono cele i działania dla każdego komponentu środowiska, w następującym zakresie:

Ochrona klimatu i jakości powietrza

Cel: Poprawa jakości powietrza

Zagrożenia hałasem

Cel: Zmniejszenie narażenia mieszkańców gminy ponadnormatywnym hałasem

Promieniowanie elektromagnetyczne

Cel: Ochrona przed ponadnormatywnym promieniowaniem

Gospodarowanie wodami

Cel: Poprawa jakości wód powierzchniowych oraz ochrona jakości i ilości wód podziemnych wraz z racjonalizacją ich wykorzystania

Cel: Ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi związanymi z wodą

Gospodarka wodno-ściekowa

Cel: Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej

Zasoby geologiczne

Cel: Racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych

Gleby

Cel: Ochrona i właściwe użytkowanie gleb

Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Cel: Racjonalna gospodarka odpadami

Zasoby przyrodnicze

Cel: Ochrona i wzrost różnorodności biologicznej

Cel: Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej

Zagrożenia poważnymi awariami

Cel: Zapobieganie poważnym awariom przemysłowym i zagrożeniom naturalnym oraz eliminacja i minimalizacja skutków w razie ich wystąpienia

W zakresie każdego celu sprecyzowano konkretne zadania, które pokazano w dalszej części opracowania. W poniższych zestawieniach zobrazowano, jak przebiegała realizacja zadań w okresie lat 2023-2024. W Programie Ochrony Środowiska na szczeblu gminy w harmonogramach realizacji zadań wyszczególnia się dwie grupy zadań:

- zadania własne – realizowane bezpośrednio przez Gminę Zgorzelec, ich realizacja jest związana bezpośrednio z wkładem finansowym Gminy,
- zadania monitorowane – realizowane przez jednostki tj. Dolnośląską Służbę Dróg i Kolei we Wrocławiu, Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad Oddział we Wrocławiu, Polskie Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Zarząd Zlewni w Zgorzelcu, Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Zgorzelcu, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu, Nadleśnictwo Pieńsk, PWiK „Nysa” Sp. z o.o., mieszkańców Gminy czy przedsiębiorców.

Biorąc pod uwagę fakt, że w Programie Ochrony Środowiska pojawiają się zadania należące do każdej z dwóch wymienionych wyżej grup, dane do opracowania niniejszego Raportu pochodzą nie tylko z Gminy i jego jednostek, ale także z instytucji wymienionych na listach przedsięwzięć przewidzianych do realizacji, jako jednostki odpowiedzialne za ich wykonanie.

W tym celu autor niniejszego „Raportu...” wyspecyfikował prośby o udzielenie informacji do wszystkich jednostek mających wpływ na realizację poszczególnych zadań, a uzyskane informacje zostały wykorzystane w Raporcie z realizacji zadań zapisanych w Programie Ochrony Środowiska w częściach dotyczących zadań monitorowanych.

4. Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028, za lata 2023-2024

4.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

W zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza w „Programie ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028” zaplanowano zadania, obejmujące m.in. termomodernizację budynków oraz inwestycję w odnawialne źródła energii, modernizację źródeł ciepła, realizację gospodarki niskoemisyjnej przez gminę, przebudowę i modernizację dróg publicznych i rowerowych czy edukację ekologiczną.

W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji zadań dotyczących ochrony klimatu i jakości powietrza w latach 2023-2024 w zakresie zadań własnych i monitorowanych.

Tabela 1 Stan realizacji zadań dotyczących ochrony klimatu i jakości powietrza na terenie Gminy Zgorzelec w latach 2023-2024

Cel: Poprawa jakości powietrza		
Zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
Kierunek interwencji: Poprawa jakości powietrza		
Modernizacja i remont istniejących dróg gminnych (do 1 km)	Gmina Zgorzelec	
	Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w Jerzmankach. Dzięki pomocy finansowej z budżetu Województwa Dolnośląskiego Gmina Zgorzelec zrealizowała inwestycję polegającą na przebudowie drogi dojazdowej do gruntów rolnych w Jerzmankach. Powstał odcinek drogi o pełnej konstrukcji podatnej i półsztywnej z podbudową i warstwą jezdnią asfaltową o długości 510 mb. Wartość robót wyniosła 439.287,61 zł brutto a wysokość udzielonej dotacji to 204 000,00 zł.	
	Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w Łagowie” wykonano nową nawierzchnię drogi nr N29 ul. Polna o długości 550 m. Nakłady na realizację omawianych prac łącznie wyniosły 330 530,52 zł. – z czego dotacja to kwota 220 000 zł.	
	Przebudowa drogi gminnej wewnętrznej dojazdowej do gruntów rolnych - wykonany został II etap budowy drogi w Jerzmankach drogi publicznej nr 109131D i wewnętrznej N27 o długości 800 m. Był to kolejny etap inwestycji rozpoczętej w 2023 r. w kierunku Studnisk Dolnych do granicy z Gminą Sulików. Wykonano drogę o pełnej konstrukcji podatnej i półsztywnej z podbudową i warstwą jezdnią asfaltową o długości 800 mb. Koszt 520 638,09 zł, z czego 320 000,00 zł z dotacji.	-
	Przebudowa ul. Dębowej w miejscowości Łagów - Etap I długości 725 m wraz z budową mostu na rzece Trójnicy oraz infrastrukturą towarzyszącą (oświetlenie, chodniki, kanały technologiczne itp.) Łączny koszt inwestycji wyniósł 4 679 636,20 zł.	
	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 351 w Jędrzychowicach w zakresie budowy chodnika. W 2024 r. zrealizowano pierwszy etap inwestycji obejmujący wykonanie chodnika o długości 207 metrów wzdłuż drogi	

	wojewódzkiej z kostki betonowej, a także przejścia dla pieszych, jego oznakowania oraz trzy zjazdy drogowe. Kolejny etap będzie realizowany w roku 2025. Wartość wykonanych robót wyniosła 248 952,00 zł.	
Budowa i przebudowa dróg gminnych oraz opracowanie dokumentacji projektowej	Gmina Zgorzelec W 2023 r. na terenie gminy wykonano nowe nawierzchnie na gminnych drogach wewnętrznych w miejscowościach Gronów, Białogórze, Tylicach, Spytkowie, Kunowie i Przesieczanach łącznej długości 2 263 mb. W/w roboty drogowe wykonano w oparciu o projekt „Przebudowy dróg wewnętrznych na terenie Gminy Zgorzelec” finansowany w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych – edycja druga, zgodnie z umową nr ID.272.1.2023 z dnia 09.01.2023 r. Łączne nakłady na realizację omawianych inwestycji wyniosły 2.926.839,90 zł.	-
Bieżąca naprawa oraz konserwacja dróg gminnych i wewnętrznych na terenie Gminy Zgorzelec w latach 2023-2024	Gmina Zgorzelec W ramach bieżącego utrzymania dróg gminnych wykonywano prace remontowe dróg w tym polegające na naprawie i uzupełnianiu nawierzchni bitumicznych dróg. Całkowity koszt przeprowadzonych remontów wyniósł łącznie 216 957,00 zł. Na zimowe utrzymanie dróg wydatkowano kwotę 116 219,00 zł. Wymiana uszkodzonego oznakowania drogowego, malowanie przejść dla pieszych przy drogach publicznych, malowanie miejsc parkingowych to kolejny koszt jaki wydatkowano z budżetu gminy w kwocie 20 484 zł. Roczny koszt sprzątania przystanków na terenie Gminy Zgorzelec wyniósł 79 000 zł, natomiast na wykonanie wykorzeń poboczy w ciągu dróg publicznych wydano kwotę 62 208 zł. Przycinka drzewostanu w pasach drogowych zamknęła się w kwotę 137 414 zł. Zakupiono i zamontowano w szafach oświetlenia drogowego 13 szt. inteligentnych zegarów astronomicznych do sterowania oświetleniem za kwotę 9 913,80 zł. Roboty naprawcze - modernizacyjne oświetlenia drogowego w postaci m.in. likwidacji szkód, awarii w wyniku szkód komunikacyjnych, dewastacji i wymiany elementów przyłączy oraz opraw i słupów oświetleniowych wyniosły 157 098,00 zł, natomiast koszt utrzymania oświetlenia drogowego zamknął się w kwocie 122 056,00 zł. W ramach działań wnioskowanych przez mieszkańców na wewnętrzne drogi gminne dostarczono tysiąc ton kruszcu w celu ich utwardzenia.	-
Wykonanie drogi gminnej publicznej w postaci łącznika od drogi krajowej nr 30 do drogi wojewódzkiej nr 352 w miejscowości Łagów	Zadanie zrealizowano w 2025 roku. Szczegóły zostaną opisane w kolejnym raporcie za lata 2025-2026.	-
Budowa ciągu pieszo-rowerowego w ciągu drogi wojewódzkiej nr 352 w Ręczynie	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 352 polegająca na budowie ciągu pieszo - rowerowego w miejscowości Ręczyn. Zadanie zrealizowane w 100% przez Gminę w 2023 roku. Koszt 283 638 zł.	-
Remont mostu przy drodze gminnej publicznej nr 109182D w Tylicach	Zadanie zrealizowane w 2020 roku.	-

Remont przepustu przy drodze gminnej publicznej nr 109134D w Jędrzychowicach	Zadanie zrealizowano w 2025 roku. Szczegóły zostaną opisane w kolejnym raporcie za lata 2025-2026.	-
Remont przepustu przy drodze wewnętrznej w Sławnikowicach	Zadania nie zrealizowano.	-
Remont dwóch przepustów w Gronowie przy drogach gminnych publicznych nr 109194SD i 109194TD	Zadanie realizowano w 2025 roku.	-
Remont przepustu przy drodze gminnej publicznej nr 109193D w Białogórze	Zadania nie zrealizowano.	-
Remont drogi gminnej publicznej nr 109122D w Gozdaninie	Zadania nie zrealizowano.	-
Przebudowa drogi gminnej publicznej nr 109186D w Tylicach	Zadanie zrealizowane w 2020 roku.	-
Przebudowa drogi wewnętrznej Spytowie wraz z wykonaniem parkingu przy świetlicy wiejskiej	Zadania nie zrealizowano.	-
Budowa drogi gminnej publicznej łączącej drogę wojewódzką nr 351 z drogą krajową nr 30 w miejscowości Jędrzychowice, inwestycja w całości finansowana przez zewnętrznych inwestorów przekazana bezpłatnie na rzecz gminy	Zadania nie zrealizowano.	-
Budowa drogi gminnej wewnętrznej ul. Dębowej w Łagowie	Budowa drogi była realizowana w etapach – od 09.2022 r. Zakres przedmiotowy obejmował budowę drogi publicznej pełnowymiarowej o dł. 724,5 mb. Inwestycja zakończyła się w maju 2024 roku z uwagi na wydłużony termin realizacji związany z procedurą odwoławczą wszczętą z inicjatywy stron postępowania w sprawie wydania decyzji na realizację inwestycji drogowej. Wartość wykonanych prac wyniosła 4.679.636,20 zł z czego kwota pozyskanego dofinansowania to 1.764.153,05 zł.	budowa drogi publicznej pełnowymiarowej o dł. 724,5 mb
Budowa dwóch dróg gminnych publicznych w Żarskiej Wsi, inwestycje w całości finansowane przez zewnętrznych inwestorów przekazane bezpłatnie na rzecz gminy	Zadania nie zrealizowano.	-
Modernizacja drogi gminnej publicznej nr 109133D w Jerzmankach	Zadania nie zrealizowano.	-
Przebudowa drogi gminnej publicznej nr 1091179D w Trójcy	Zadanie w trakcie realizacji w 2025 roku.	-
Remont drogi gminnej publicznej nr 109129D w Jerzmankach	Zadanie zrealizowane częściowo.	-

Dotacja dla samorządu Województwa Dolnośląskiego na dofinansowanie zadania pn. „Budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 351 w km 23+625 do km 24+700 w miejscowości Jędrzychowice w formule zaprojektuj i wybuduj”	Zadanie wieloletnie realizowane od 2019 do 2022 roku.	-
Przebudowa/remont drogi powiatowej nr 2398D na odcinku od drogi krajowej nr 94 przez m. Żarska Wieś do Pokrzywnika - na odcinku 2 800 m	Zadanie zrealizowane w 2021 roku	-
Przebudowa/remont drogi powiatowej nr 2398D relacji Pokrzywnik – Trójca (do skrzyżowania z drogą krajową nr 30 – na odcinku 2 456 m	Zadania nie zrealizowano.	-
Przebudowa/remont drogi powiatowej nr 2394D przez miejscowość Żarska Wieś – na odcinku 3 028 m	Zadania nie zrealizowano.	-
Przebudowa/remont drogi powiatowej nr 2386D relacji Kunów – Studniska – na odcinku 1 640 m	Zadania nie zrealizowano.	-
Przebudowa/remont drogi powiatowej nr 2389D relacji Łągów – Pokrzywnik – Gronów – na odcinku 3 087 m (Łągów – Pokrzywnik) + 4 300 m (Pokrzywnik – Gronów)	Zadania nie zrealizowano.	-
Przebudowa/remont drogi powiatowej nr 2388D relacji Jerzmanki – Gozdanin – na odcinku 2 679 m	Zadania nie zrealizowano.	-
Przebudowa/remont drogi powiatowej nr 2398D Trójca - Gozdanin od km 13+350 do km 14+501 (od końca nowego asfaltu do drogi nr 2388D) – na odcinku 1 151 m	Zadania nie zrealizowano.	-
Kompleksowa modernizacja oraz dobudowa nowych punktów i linii oświetlenia drogowego na terenie Gminy Zgorzelec wraz z zapewnieniem finansowania	Gmina Zgorzelec W 2023 roku inwestowano w budowę nowych punktów świetlnych służących poprawie bezpieczeństwa pieszych i kierujących pojazdami. Wybudowano nowe oświetlenie w Tylicach - kierunek Zgorzelec do granicy z Gminą Miejską Zgorzelec (4 punkty), uzupełniono oświetlenie osiedla w Żarskiej Wsi (7 punktów + dwie dodatkowe oprawy na istniejących konstrukcjach), Ujednolicenie załączania i wyłączania oświetlenia w tym samym czasie we wszystkich miejscowościach wymieniono zegary oświetlenia drogowego na sterowane zdalnie.	11 nowych punktów świetlnych

	W 2024 roku wybudowano oświetlenie uliczne w Przesieczanach na drodze powiatowej nr 2393D. W ramach przedsięwzięcia wykonano 8 punktów oświetleniowych nakłady na realizację inwestycji łącznie wyniosły 54 000 zł. W 2023 roku zakupiono 15 zegarów astronomicznych ze zdalnym dostępem w celu zautomatyzowanej regulacji włączania i wyłączania punktów oświetleniowych. W 2024 zegary wymieniono w następujących miejscowościach: Sławnikowicach, Ręczyn, Tylice, Jerzmanki, Gozdaninie oraz w Jędrzychowicach przy stadionie. W 2024 roku wymienione zostało 39 z 62 zegarów. Średnioroczny czas świecenia dla nowo zaprogramowanych obwodów oświetleniowych wynosi 4004 godziny.	
Rozwój transportu rowerowego, w tym rozbudowa spójnego systemu dróg i ścieżek rowerowych	Zadania nie realizowano w latach 2023-2024.	-
Odnowienie istniejącego i wykonanie nowego oznakowania szlaku i ścieżki rowerowej oraz budowę obiektu budowlanego składającego się z dwupoziomowego tarasu widokowo-rekreacyjnego oraz moło wraz z zagospodarowaniem na cele rekreacyjne i małą architekturę w miejscowości Spytków w ramach Programu „Zagospodarowanie rekreacyjne plaży w Spytkowie w ramach projektu Witka-Smeda – zagospodarowanie turystyczne pogranicza polsko-czeskiego, etap I”	Zadanie zrealizowane w latach 2021-2022.	-
Poprawa jakości bazy turystycznej poprzez rewitalizację istniejących szlaków rowerowych, traktów pieszych, pieszo-rowerowych, wodnych i konnych oraz budowę nowych szlaków turystycznych w ramach Programu: Przygoda z Nysą – zagospodarowanie turystyczne pogranicza polsko-niemieckiego – etap V	Zadanie zrealizowane w latach 2021-2022.	-
Sukcesywna kontrola decyzji administracyjnych oraz uciążliwych źródeł zanieczyszczeń powietrza	Zadanie realizowane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu Delegatura w Jeleniej Górze. Szczegóły przeprowadzonych kontroli opisano w rozdziale 4.10.	-
Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej		

Zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza poprzez realizację projektu pn. System publicznej komunikacji zbiorowej na terenie Powiatu Zgorzeleckiego obejmującego m.in: - zawieranie porozumienia pomiędzy partnerami projektowymi, wykonanie planu transportowego dla całego powiatu. - utworzenie spółki międzygminnej, która odpowiedzialna będzie za wdrożenie całego systemu. - modernizacja infrastruktury transportowej (wiaty, słupki przystankowe, zatoki autobusowe). - zakup części taboru i wdrożenie systemu. Tabor stanowić będą niskoemisyjne lub zeroemisyjne środki transportu.	Gmina Zgorzelec W ramach publicznego transportu zbiorowego w 2024 r. zostały zawarte dwie umowy na świadczenie usług przewozowych na terenie gminy Zgorzelec na liniach komunikacyjnych: • linia komunikacyjna od ulicy Bolesławieckiej przy ulicy Fabrycznej w Zgorzelcu do miejscowości Jędrzychowice (pętla przez Jędrzychowice GS – dawna linia „50”) usługa przewozowa realizowana od dnia 01.10.2023 r. do 31.12.2024 r., z której korzystają przede wszystkim mieszkańcy sołectwa Jędrzychowice. Ogólny koszt funkcjonowania linii w 2024 r. wyniósł 55.000,00 zł. • linia komunikacyjna Zgorzelec – Łągów - Jerzmanki – Gozdanin – Trójca Buszów - Pokrzywnik - Gronów – Sławnikowice usługa przewozowa realizowana od dnia 02.01.2024 r. do dnia 31.12.2024 r. W tym zakresie koszt funkcjonowania linii komunikacyjnej wyniósł 60.500,00 zł.	
Budowa instalacji OZE na obiektach użyteczności publicznej (mikroinstalacje)	Gmina Zgorzelec Budowa instalacji fotowoltaicznych na terenie obiektów Gminy Zgorzelec. Zadanie realizowane w 2023 roku w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych - edycja druga obejmujące budowę instalacji fotowoltaicznych na łącznie 17 obiektach Gminy Zgorzelec w miejscowościach: • Koźmin – świetlica wiejska, • Ręczyn – świetlica wiejska, • Spytków – świetlica wiejska, • Przesieczany – świetlica wiejska, • Trójca – świetlica wiejska (OSP), • OSP w Radomierzycach, • Radomierzyce CRT, • Tylice – świetlica wiejska, • Żarska Wieś – świetlica wiejska, • Gronów – świetlica wiejska, • Gozdanin – świetlica w Gozdaninie, • Radomierzyce – GOK, • Żarska Wieś – Szkoła Podstawowa, • Trójca – Szkoła Podstawowa, • Urząd Gminy Zgorzelec, • Jerzmanki – Szkoła Podstawowa, • Jędrzychowice – stadion, o całkowitej mocy ponad 400 kWp. Szacowana produkcja zielonej energii elektrycznej będzie wynosić około 340 000 kWh/rok. Jest to wartość energii porównywalna z zapotrzebowaniem rocznym dla prawie 70 domów jednorodzinnych. Dzięki tej inwestycji oraz już wykonanych wcześniej gmina będzie korzystać z 20 do 30% zapotrzebowania na energię elektryczną ze źródeł odnawialnych. Nakłady inwestycyjne łącznie wyniosły kwotę 1 411 302 zł.	17 instalacji OZE
Montaż paneli fotowoltaicznych na -9 świetlicach wiejskich		
Montaż paneli fotowoltaicznych na budynkach trzech szkół podstawowych w miejscowości, Trójca, Jerzmanki oraz Żarska Wieś		
Montaż paneli fotowoltaicznych na budynku Centrum Rekreacyjno-Turystycznego w Radomierzycach		
Montaż paneli fotowoltaicznych na budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Radomierzycach		
Montaż paneli fotowoltaicznych w OSP Radomierzyce i na stadionie w Jędrzychowicach		

Likwidacja konwencjonalnych źródeł ciepła lub wymiana na inne o mniejszej zawartości popiołu lub zastosowanie energii elektrycznej w budynkach mieszkalnych, publicznych i usługowych	WFOŚiGW we Wrocławiu W 2023 r. w ramach programu priorytetowego „Czyste Powietrze” złożono 199 wniosków o dofinansowanie, zawarto 165 umów o dofinansowanie i formalnie zakończono 104 inwestycje. Wnioskodawcom wypłacono 1 358 977,72 zł. W 2024 r. złożono 286 wniosków o dofinansowanie, z czego zawarto 242 umowy. Formalnie zakończono 129 inwestycji z kwotą dofinansowania na poziomie 2 013 015,84 zł.	zlikwidowano ok. 233 szt. źródeł ciepła
Termomodernizacja budynków mieszkalnych, publicznych i usługowych (w tym wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, wymiana pokrycia dachowego, ocieplenie ścian i stropu)	Gmina Zgorzelec W ramach zadania „Modernizacja energetyczna budynków Urzędu Miasta w Zgorzelcu i Urzędu Gminy Zgorzelec” dokonano termomodernizacji budynku – Urzędu Gminy Zgorzelec przy ul. Kościuszki 70 w Zgorzelcu. Przedsięwzięcie zostało zrealizowane w partnerstwie przez Miasto Zgorzelec oraz Gminę Zgorzelec. Zakres rzeczowy projektu realizowany przez Gminę Zgorzelec obejmował modernizację energetyczną siedziby Urzędu Gminy Zgorzelec. Końcowa wartość robót 1 058 659,95 zł z czego 763 967,59 zł stanowiło dofinansowanie ze środków budżetu państwa z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Priorytetu nr 2 „Fundusze Europejskie na rzecz środowiska na Dolnym Śląsku”, Działania 2.1. „Efektywność energetyczna w budynkach publicznych”. W okresie sprawozdawczym prowadzone były prace przebudowy budynku mieszkalno-usługowego na mieszkalny wielorodzinny i usług użyteczności publicznej w miejscowości Gronów.	-
Modernizacja i rozbudowa sieci ciepłowniczych i gazowych wraz z podłączeniem nowych odbiorców	PSG sp. z o.o. Oddział Gazowniczy we Wrocławiu W latach 2023-2024 na terenie Gminy Zgorzelec wybudowano 2,024 km sieci gazowej dystrybucyjnej, do której podłączono 29 szt. nowych przyłączy gazowych. Na koniec 2024 roku długość sieci gazowej wynosiła 69,397 km. Ilość odbiorców gazu sieciowego na terenie Gminy Zgorzelec na koniec 2024 roku wynosiła 1 176 szt. (1 120 szt. w 2023 roku).	2,024 km sieci gazowej oraz 29 szt. przyłączy gazowych, 56 nowych odbiorców gazu ziemnego.
Kontrole przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych i na otwartych przestrzeniach	Gmina Zgorzelec Kontrole pieców w Gminie Zgorzelec co roku przeprowadzają upoważnieni pracownicy urzędu gminy będą prowadzić kontrole urządzeń grzewczych na paliwo stałe. W trakcie kontroli sprawdzane będzie: rodzaj kotła, stosowane paliwo, posiadanie dokumentacji urządzenia. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości podczas kontroli, właściciel nieruchomości będzie zobowiązany do ich niezwłocznego usunięcia. Jeśli okaże się, że piec nie spełnia obowiązujących norm emisji, właściciel będzie musiał wymienić go na nowoczesne urządzenie grzewcze. Jeżeli użytkownik instalacji nie przestrzega przepisów uchwały antysmogowej, może zostać ukarany karą grzywny.	7-10 kontroli rocznie

Działania edukacyjne służące podnoszeniu świadomości ekologicznej mieszkańców	Zadanie zrealizowane. W ramach ochrony powietrza umieszczono w łącznie 6 artykułów w „Nowinach z Gminy” i na stronie gminy; W latach 2023-2024 prowadzono punkt konsultacyjno-informacyjny Programu „Czyste Powietrze”. W Gminie Zgorzelec od 2022 r. funkcjonuje punkt konsultacyjno-informacyjny Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, gdzie można uzyskać informację na temat programu, skorzystać z profesjonalnej pomocy konsultanta przy złożeniu wniosku o dofinansowanie jak również pomoc w rozliczeniu inwestycji.	
---	--	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Zgorzelec, DSDiK, WIOŚ, PSG, Starostwa Powiatowego w Zgorzelcu, WFOŚiGW we Wrocławiu, 2025

4.2. Zagrożenia hałasem

W zakresie ochrony przed hałasem w „Programie ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028” zaplanowano m.in zadania obejmujące ograniczenie i kontrolę hałasu przemysłowego, kontrolę hałasu komunikacyjnego (autostrada A4), stosowanie zabezpieczeń akustycznych na wymagających tego odcinkach dróg, stosowanie odpowiednich zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego, umożliwiających ograniczenie emisji hałasu do środowiska czy edukację ekologiczną.

W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji zadań dotyczących ograniczenia i kontrolę hałasu na terenie Gminy Zgorzelec w latach 2023-2024 w zakresie zadań własnych i monitorowanych.

Tabela 2 Stan realizacji zadań dotyczących ochrony przed hałasem na terenie Gminy Zgorzelec w latach 2023-2024

Cel: Zmniejszenie narażenia mieszkańców gminy ponadnormatywnym hałasem		
Zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
Ochrona obszarów o korzystnym klimacie akustycznym poprzez uwzględnianie ich w Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego	Gmina Zgorzelec W latach 2023-2024 zakończono 4 postępowania planistyczne dotyczące uchwalenia planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego oraz procedurę uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. W/w akty planowania zostały uchwalone stosownymi uchwałami Rady Gminy Zgorzelec : • Uchwała Nr 411/23 Rady Gminy Zgorzelec z dnia 10 lutego 2023 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Jędrzychowice, gmina Zgorzelec. • Uchwała Nr 431/23 Rady Gminy Zgorzelec z dnia 17 maja 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obrębu Żarska Wieś, części obrębu Przesieczany i części obrębu Jędrzychowice, Gmina Zgorzelec – część B.	4 nowe mpzp oraz studium

	• Uchwałą Nr 36/24 Rady Gminy Zgorzelec z dnia 11 września 2024 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obrębach geodezyjnych: Koźmin i Osiek Łużycki, gmina Zgorzelec; • Uchwałą Nr 37/24 Rady Gminy Zgorzelec z dnia 11 września 2024 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obrębach geodezyjnych: Jędrzychowice i Żarska Wieś, gmina Zgorzelec. • Uchwałą Nr 35/24 Rady Gminy Zgorzelec z dnia 11 września 2024 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Zgorzelec.	
Preferowanie niekonfliktowych lokalizacji obiektów usługowych i przemysłowych	Zadanie realizowane jest przy okazji opracowywania nowych lub zmienianych mpzp.	-
Kontrola emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej	Zadanie realizowane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu Delegatura w Jeleniej Górze. Szczegóły przeprowadzonych kontroli opisano w rozdziale 4.10.	-
Kontrola emisji hałasu do środowiska drogi A-4	GDDKiA Oddział we Wrocławiu W latach 2023-2024 nie prowadzono badań emisji hałasu. Natomiast w 2024 roku zakończono budowę zabezpieczeń przeciwhałasowych wzdłuż autostrady A4 w sąsiedztwie m. Przesieczany o łącznej długości 0,487 km, w km 10+699–11+177 (strona lewa). Wartość inwestycji 2 914 131 zł.	brak kontroli, nowe ekrany akustyczne przy A4
Stosowanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych zapobiegających nadmiernej emisji hałasu do środowiska	DSDiK we Wrocławiu W 2023 roku DSDiK przeprowadziło remont drogi wojewódzkiej nr 352 w km 9+550 - 12+500. Koszt 5 890 144 zł.	remont drogi wojewódzkiej nr 352 z wykorzystaniem rozwiązań technicznych i organizacyjnych zapobiegających nadmiernej emisji hałasu do środowiska
Działania edukacyjne służące podnoszeniu świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie negatywnego wpływu hałasu na człowieka	Zadanie było realizowane w połączeniu z innymi zagadnieniami dotyczącymi ochrony jakości powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych, gospodarki odpadami z zakresu edukacji ekologicznej.	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Zgorzelec, GDDKiA, DSDiK, WIOŚ, Starostwa Powiatowego w Zgorzelcu, 2025

4.3. Promieniowanie elektromagnetyczne

W zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym w „Programie ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028” zaplanowano zadania obejmujące m.in.: monitoring promieniowania elektromagnetycznego, kontrolę miejsc i lokalizacji źródeł promieniowania, w tym wprowadzenie zapisów do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji zadań dotyczących oddziaływania promieniowania elektromagnetycznych na terenie Gminy Zgorzelec w latach 2023-2024 w zakresie zadań własnych i monitorowanych.

Tabela 3 Stan realizacji zadań dotyczących ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym na terenie Gminy Zgorzelec w latach 2023-2024

Cel: Ochrona przed ponadnormatywnym promieniowaniem		
Zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dot. ochrony przed polami elektromagnetycznymi (wyznaczenie stref technicznych bezpieczeństwa)	Gmina Zgorzelec W latach 2023-2024 zakończono 4 postępowania planistyczne dotyczące uchwalenia planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego oraz procedurę uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. W dokumentach ustalono m.in. dla istniejącej, napowietrznej sieci elektroenergetycznej średniego napięcia, pas technologiczny, o szerokości 14 m (po 7 m od osi sieci), w którym nie dopuszcza się sytuowania budynków przeznaczonych na stały pobyt ludzi, budynków lub budowli o wysokości powyżej 3 m i sadzenia zieleni o wysokości powyżej 3 m.	4 nowe mpzp oraz studium
Kontynuacja monitoringu poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku	GIOŚ, RWMS we Wrocławiu Ocena poziomów pól elektromagnetycznych na terenie województwa dolnośląskiego została wykonana na podstawie pomiarów wykonanych w 2024 roku przez Centralne Laboratorium Badawcze GIOŚ w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. W ramach PMŚ w latach 2023-2024 pomiary poziomów pól elektromagnetycznych wykonywano zgodnie z metodyką określoną w rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2020 r. poz. 2311). Zakres badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku obejmował pomiary natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego, w przedziale częstotliwości co najmniej od 80	brak przekroczeń poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku
Utrzymanie poziomów elektromagnetycznego promieniowania poniżej dopuszczalnego lub co najwyżej na poziomie dopuszczalnym		

	MHz do 40 GHz w wybranych punktach pomiarowych ustalonych w wykonawczym programie monitoringu pól elektromagnetycznych na lata 2023-2024. Punkty pomiarowe wyznaczono w ramach PMS na terenie województwa dolnośląskiego dla stałej sieci monitoringu (w miastach) oraz dla monitoringu badawczego (w gminach wiejskich). Punkty stałej sieci monitoringu w 2024 r. są powtórzeniem punktów z programu wykonawczego z 2022 roku, ponieważ wyznaczane są dla dwuletniego cyklu pomiarowego. Punkty te zostały rozmieszczone na obszarze miast (w miejscach dostępnych dla ludności) zgodnie z zasadą: • poniżej 20000 mieszkańców – 1 punkt pomiarowy • powyżej 20000 do 50000 mieszkańców – 2 punkty pomiarowe • powyżej 50000 do 100000 mieszkańców – 3 punkty pomiarowe • powyżej 100000 do 200 000 mieszkańców – 4 punkty • powyżej 200 000 mieszkańców – 4 punkty pomiarowe i 3 punkty na każde rozpoczęte kolejne 100 000 mieszkańców (brak punktów w kategorii dla 2024 roku). Punkty monitoringu badawczego wyznaczono dla czteroletniego cyklu pomiarowego na obszarze wszystkich gmin wiejskich (w miejscach dostępnych dla ludności), w każdej gminie wiejskiej po 1 punkcie pomiarowym, w tym w Gminie Zgorzelec ustalono punkt w Jędrzychowicach. W okresie raportowanym badania prowadzone były przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu. Dopuszczalny poziom pól elektromagnetycznych w środowisku dla pomiarów szerokopasmowych jest to najniższy dopuszczalny poziom pól elektromagnetycznych w środowisku w obszarze pomiarowym. Wartość natężenia pola elektromagnetycznego wyrażana jest w voltach na metr (V/m). Dla zakresu częstotliwości objętych monitoringiem tj. 80 MHz do 40 GHz minimalny dopuszczalny poziom wynosi 28 V/m. W przebadanym punkcie pomiarowym nie stwierdzono przekroczeń poziomów dopuszczalnych pól elektromagnetycznych, który wynosił: - 1,08 V/m w 2023,	
--	--	--

	- w 2024 roku nie prowadzono monitoringu.	
Działania edukacyjne służące podnoszeniu świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie zagrożenia emisją pól elektromagnetycznych	Zadanie było realizowane w połączeniu z innymi zagadnieniami dotyczącymi ochrony jakości powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych, gospodarki odpadami z zakresu edukacji ekologicznej.	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Zgorzelec, GIOŚ, WIOŚ, Starostwa Powiatowego w Zgorzelcu, 2025

4.4. Gospodarowanie wodami

W zakresie gospodarowania wodami w „Programie ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028” zaplanowano zadania obejmujące m.in.: wprowadzenie zapisów do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dotyczących terenów zalewowych i ich ochrony, poprawę retencji wodnej na terenie gminy, budowa infrastruktury przeciwpowodziowej.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących gospodarowania wodami na terenie Gminy Zgorzelec w latach 2023-2024 w zakresie zadań własnych i monitorowanych.

Tabela 4 Stan realizacji zadań dotyczących gospodarowania wodami na terenie Gminy Zgorzelec w latach 2023-2024

Cel: Poprawa jakości wód powierzchniowych oraz ochrona jakości i ilości wód podziemnych wraz z racjonalizacją ich wykorzystania Cel: Ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi związanymi z wodą		
Zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Zgorzelec W ewidencji prowadzonej przez Gminę odnotowano wg stanu na dzień 31.12.2024 r. 991 szt. zbiorników bezodpływowych (1020 szt. w 2023 roku) oraz 448 szt. (370 szt. w 2023 roku) indywidualnych oczyszczalni ścieków, co wskazuje, że zwiększeniu uległa liczba gospodarstw, które zamontowała przydomowe oczyszczalnie ścieków ze wg m.in. na ich większa opłacalność ekonomiczną w tym mniejsze koszty użytkowania. W celu sprawdzenia sposobu wywiązywania się z obowiązków właścicieli nieruchomości wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie w latach 2023-2024 dokonano sprawdzeń wykonywania tego obowiązku w stosunku do 145 właścicieli nieruchomości. Weryfikowano prawidłowe postępowanie z nieczystościami ciekłymi - dokumentowanie korzystania z usług wykonywanych przez przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i	prowadzenie kontroli i aktualizowanie ewidencji

	transportu nieczystości ciekłych oraz potwierdzenia opłat za te usługi. Przedsiębiorcy posiadający zezwolenie w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych odebrali w 2024 r. z terenu Gminy – 5 046,12 m³ ścieków bytowych (6 521,05 m³ w 2023 roku) oraz 577,45 m³ ścieków komunalnych (1 389,95 m³ w 2023 roku).	
Bieżąca konserwacja i utrzymanie cieków wodnych	PGW WP Zarząd Zlewni w Zgorzelcu Kształtowaniem i utrzymaniem stosunków wodnych oraz ochroną przed powodzią na terenie Gminy Zgorzelec zajmuje się PGW Wody Polskie Zarząd Zlewni w Zgorzelcu. W latach 2023-2024 wykonano prace utrzymaniowe, konserwacyjne i awaryjne: 2023 rok • Utrzymanie wałów przeciwpowodziowych rzeki Nysy Łużyckiej i rz. Bielawka na terenie administrowania Nadzoru Wodnego w Zgorzelcu, koszt 119 605,12 zł, • Roboty konserwacyjno-utrzymaniowe ciekłu Mytwa w m. Ręczyn, koszt 15 935,26 zł, • Roboty konserwacyjno-utrzymaniowe ciekłu Żarecki Potok w m. Wyręba, Sławnikowice, Gronów, Żarska Wieś, Żarki Średnie, Lasów, koszt 199 990,00 zł, • Całoroczne roboty polegające na wycince drzew, wywrotów z koryt, tam bobrowych, na terenie NW w Zgorzelcu, koszt 35 000,00 zł, • Remont opaski brzegowej na rzekach Witka i Nysa Łużycka, koszt 299 952,00 zł, 2024 rok • Roboty konserwacyjno-utrzymaniowe ciekłu Jędrzychowicki Potok w m. Jędrzychowice, Łagów, Jerzmanki, koszt 163 450,00 zł, • Roboty konserwacyjno-utrzymaniowe ciekłu Trójnica w m. Łagów, Trójca, Białogórze, koszt 73 795,08 zł, • Konserwacja wałów przeciwpowodziowych rzeki Nysy Łużyckiej i Bielawki, gm. Bogatynia, Zgorzelec, Pieńsk, Przewóz (koszenie wałów, utrzymanie międzywala, konserwacja przepustów wałowych), koszt 117 434,99 zł, • Całoroczne usuwanie tam bobrowych, zatorów i usuwanie wiatrołomów na	utrzymanie i konserwacja 6 cieków corocznie przeprowadzane są okresowe kontrole stanu technicznego obiektów hydrotechnicznych utrzymaniem wałów przeciwpowodziowych rzeki Nysa Łużycka

	terenie NW w Zgorzelcu, koszt 42 967,00 zł. Dodatkowo PGW WP RZGW we Wrocławiu informuje, że na przedmiotowym terenie (powiat zgorzelecki, gmina Bogatynia i Zgorzelec) planuje się wykonanie zadania pn. „Popowodziowa odbudowa cieku Miedzianka i Witka - Część I rzeka Miedzianka i Część II rzeka Witka”. Zadanie posiada opracowaną wielowariantową koncepcję, dokumentację do przeprowadzenia postępowania przetargowego na wykonanie PB i PW oraz uzyskane decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach: Miedzianka: WOOŚ.4210.36.2013.ŁCK.47 z dnia 10.11.2017 r., w dniu 20.03.2024 r. przedłużono okres używalności do 10-ciu lat; Witka: WOOŚ.4233.4.2013.ŁCK.63 z dnia 15.12.2017r., w dniu 10.06.2024 r. przedłużono okres używalności do 10-ciu lat. Zawarto preumowę z NFOŚiGW na realizację zadania w ramach FEnIKS 2021-2027. W dniu 21.10.2025 r. NFOŚiGW przyznał dofinansowanie w ramach Programu Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027, Działanie FENX 02.04 „Adaptacja do zmian klimatu, zapobieganie klęskom i katastrofom” Typ projektu „Budowa, przebudowa lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej, służących zmniejszeniu skutków powodzi lub suszy”. Wartość projektu szacowana jest na 120 000 000,00 zł , przyznane dofinansowanie o wartości 94 599 828,00 zł Zakres inwestycji obejmuje opracowanie dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem decyzji umożliwiających realizację zadania; regulację spraw własnościowych; pełnienie nadzorów oraz wykonanie robót budowlanych. Etap I rzeka Miedzianka obejmuje odbudowę zniszczonego na skutek powodzi uregulowanego koryta cieku oraz przebudowę koryta dla umożliwienia bezpiecznego przeprowadzenia wód o prawdopodobieństwie p=1% wraz z przebudową budowli regulacyjnych w km 0+000-10+800. Roboty polegać będą na poszerzeniu koryta rzeki wraz z przebudową budowli regulacyjnych oraz podwyższeniem i odbudową murów oporowych. Zadaniem inwestycji jest zwiększenie ochrony przeciwpowodziowej doliny rzeki Miedzianki. Etap II rzeka Witka obejmuje rozbudowę wału przeciwpowodziowego (km 0+542-1+068) oraz muru betonowo - kamiennego (km 0+230-0+542) i ich podwyższenie do max. o 1 m. Przewiduje się również odbudowę koryta ulgi poprzez wykonanie odcinkowych umocnień	
--	---	--

	brzegu i dna (km 0+000-0+689) oraz mobilne zabezpieczenie przeciwpowodziowe Zespołu Pałacowego w Radomierzycach. Zadanie ujęte w programach strategicznych.	
Konserwacja rowów melioracyjnych	Gmina Zgorzelec W 2023 roku wykonano prace konserwacyjne rowów o łącznej długości 1142 metrów bieżących. Ich ogólny koszt wyniósł kwotę prawie 55 000 zł. W 2024 roku wykonano prace konserwacyjne rowów o łącznej długości 1521 metrów bieżących. Prace zostały wykonane w ramach dotacji przekazanej spółkom wodnym. Ich ogólny koszt wyniósł ponad 58 000,00 zł. W ramach działań związanych z usuwaniem skutków powodzi z września 2024 r. pozyskano środki na przebudowę i odbudowę mostów oraz przepustów na terenie Gminy Zgorzelec. W 2024 r. zostały odbudowane cztery przepusty w Jerzmankach. Na remonty mostów w Jędrzychowicach, Gronowie, Trójcy oraz Tylicach podpisano umowy na ich odbudowę na rok 2025. W 2024 roku przeprowadzono prace mające na celu odbudowę przepustu drogowego na potoku Trójnica w Trójcy, droga gminna wewnętrzna na N42, na działce nr 802,687, 805. Prace zostały podzielone na dwa etapy. Pierwszy etap obejmował zabezpieczenie obiektu mostowego przed dalszą degradacją i zawaleniem, na czas projektowania i sporządzania wymaganej dokumentacji. Przyznana kwota na I etap robót to 60 000,00. Drugi etap – czyli ostateczne wykonanie całości zaplanowanych prac zostanie zrealizowany po zapewnieniu środków z w/w funduszu na rok 2025. W 2024 roku przeprowadzono roboty budowlane polegające na remoncie 4 szt. przepustów w miejscowości Jerzmanki w następujących lokalizacjach: • droga publiczna nr 109123D – wymiana i montaż balustrady. Uzupełnienie spoin sklepienia ceglanego i kamiennego. Naprawiono uszkodzenia głowicy wylotowej i wlotowej. Odbudowano fundament oraz konstrukcje przyczółków przepustu. Wyczyszczono koryto cieku z boku przepustu. • droga publiczna nr 109124D - odbudowa fundamentu oraz konstrukcji przyczółków przepustu.	prace konserwacyjne rowów o łącznej długości około 3,45 km

	Wymieniono i zamontowano balustrady po obu stronach przepustu. - droga publiczna na 109131 w ramach w/w zadania wymieniono balustrady na normatywne. Oczyszczono belki pod poręczowe oraz gzymsy, naprawiono ogniska korozji. Odbudowano fundament oraz konstrukcję przyczółków przepustu. W granicach nr 329 usunięto nadmierną roślinność z nasypów i skarp. Wymienione balustrady po obu stronach przepustu. Odbudowano fundament oraz konstrukcję przyczółków przepustu. Spółka Wodna w Zgorzelcu W latach 2023-2024 na terenie Gminy Zgorzelec, działała GSW w Zgorzelcu, zrzeszona w Rejonowym Związku Spółek Wodnych w Zgorzelcu. W zakresie powierzonych przez ustawodawcę zadań, Starosta Zgorzelecki za pośrednictwem Wydziału Ochrony Środowiska realizował zadania poprzez uczestnictwo w wizjach terenowych prowadzonych w związku z odbiorami wykonanych prac melioracyjnych, a także uczestniczył w Walnych Zgromadzeniach w/w gminnych spółek wodnych, w trakcie których podejmowane były uchwały w sprawach dotyczących działalności spółek. Melioracje przeprowadzono w następujących miejscowościach Gminy Zgorzelec: 2023 rok - Jerzmanki – konserwacja gruntowa rowu o dł. 184,0 mb, - Łagów – przebudowa rowu o dł. 73,0 mb, - Radomierzyce – konserwacja gruntowa rowu o dł. 270,0 mb. 2024 rok - Osiek Łużycki – przebudowa rowu R-G36 wraz z przepustem o śr. 400 mm, Rowy- 151,0mb/2,0ha, w tym 6,0 m przepustu o śr. 400 mm. Drenarka - 0,5 ha, przebudowa urządzeń drenarskich na dz. 1/1, Drenarka:1,0 ha, - Łomica – przebudowa rowu R-J wraz z przepustem o śr. 500mm, Rowy- 272,0mb/2,5 ha, w tym 5,0 m przepustu o śr. 500mm, - Żarska Wieś – przebudowa urządzeń drenarskich na dz. nr 369/1 i 369/2. Drenarka: 2,0h a, - Trójca – przebudowa urządzeń drenarskich na dz. nr 1274/3, drenarka: 2,0 ha, Drenarka: 1,0 ha,	
--	--	--

	Łagów – wykonanie przebudowy rowu R-M1 wraz z ubezpieczeniem skarp i dna rowu płytami ażurowymi, Rowy-125,0mb/1,0 ha.	
Ograniczenie zużycia wody w przemyśle (np. recykulacja wody, zamykanie obiegu wody)	W celu weryfikacji zaplanowanego zadania posłużono się danymi Głównego Urzędu Statystycznego dotyczącymi zużycia wody w gospodarstwach domowych i w przemyśle, na terenie Gminy Zgorzelec w latach 2023-2024. Zużycie wody w gospodarstwach domowych zwiększyło się o 4,7 dam³ tj. o 1,7%. W 2023 roku zużycie wody wyniosło 277,5 dam³, w 2024 roku – 282,2 dam³. W przemyśle zużycie wody również zwiększyło się w latach 2023-2024 o 4 dam³. W 2022 roku zużyto 33 dam³, w 2024 roku – 37 dam³.	wzrost zużycia wody w przemyśle
Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi oraz poboru wód	WIOŚ we Wrocławiu WIOŚ we Wrocławiu przeprowadził w 2024 roku: 1 kontrolę z przestrzegania warunków dotyczących ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych, 1 kontrolę w zakresie realizacji przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta, obowiązków wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w zakresie dotyczącym gospodarowania nieczystościami ciekłymi na terenie gmin. W 2023 roku nie wydano zarządzeń pokontrolnych. W 2024 roku wydano jedno zarządzenie pokontrolne, które zostało zrealizowane.	2 kontrole, 1 zarządzenie pokontrolne
Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz udostępnienie wyników tego monitoringu, w tym wzmocnienie monitoringu wód	Zgodnie z ustawą Prawo wodne celem prowadzenia monitoringu wód powierzchniowych jest pozyskanie informacji o stanie wód w dorzeczach dla potrzeb planowania w gospodarowaniu wodami oraz oceny osiągnięcia celów środowiskowych. Zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną (RDW), badania prowadzi się w 6-letnich cyklach Planów Gospodarowania Wodami (PGW). Program monitoringu wód powierzchniowych przygotowuje się na okres 6 lat. Obecnie obowiązuje cykl monitoringu na lata 2022-2027. Opracowany program ma charakter wstępny i będzie podlegał corocznej aktualizacji. Zgodnie z wytycznymi cyklu planistycznego 2022-2027 oraz obowiązującym podziałem wód powierzchniowych na jednolite części wód powierzchniowych obszar Gminy położony jest	

	w zasięgu 6 jednolitych części wód powierzchniowych w obrębie dorzecza Odry. Ostatnie badania w rejonie Gminy Zgorzelec przeprowadzono w 2023 roku: JCWP Witka ze zb. Niedów do ujścia punkt zlokalizowany na zbiorniku Niedów, badania wykonywane w ramach monitoringu operacyjnego i diagnostycznego w zakresie substancji szkodliwych dla środowiska wodnego, dla których odnotowano przekroczenia norm w latach wcześniejszych oraz w ramach monitoringu obszarów chronionych. W JCW Witka ze zb. Niedów do ujścia, w punkcie pomiarowym zbiornik Niedów, stwierdzono dobry potencjał ekologiczny, natomiast nie oceniano stanu chemicznego. O ocenie potencjału ekologicznego zadecydowały elementy biologiczne (II klasa – makrofity, fitbentos), elementy hydromorfologiczne (I klasa), elementy fizykochemiczne (I klasa). JCWP Nysa Łużycka od Miedzianki do Pliessnitz punkt zlokalizowany na wysokości przejścia granicznego Radomierzyce–Hagenwerder, badania wykonywane w ramach monitoringu operacyjnego i diagnostycznego w zakresie substancji szkodliwych dla środowiska wodnego, dla których odnotowano przekroczenia norm w latach wcześniejszych oraz w ramach monitoringu obszarów chronionych. W JCW Nysa Łużycka od Miedzianki do Pliessnitz, stwierdzono umiarkowany potencjał ekologiczny oraz dobry stan chemiczny. O ocenie potencjału ekologicznego zadecydowały elementy biologiczne (III klasa – makrofity, fitbentos), elementy hydromorfologiczne (I klasa), elementy fizykochemiczne (poniżej stanu dobrego >2 – zawiesina ogólna, odczyn pH, siarczany, BZT₅, azot azotanowy, azot azotynowy, azot ogólny). Ocena stanu jcwp – zły stan wód. JCWP Czarna Wielka od źródła do Ziębiny punkt zlokalizowany poza terenem Gminy Zgorzelec w miejscowości Parowa (powiat bolesławiecki), badania wykonywane w ramach monitoringu operacyjnego i diagnostycznego w zakresie substancji szkodliwych dla środowiska wodnego, dla których odnotowano przekroczenia norm w latach wcześniejszych. W JCW Czarna Wielka od źródła do Ziębiny, stwierdzono słaby potencjał ekologiczny oraz stan chemiczny poniżej dobrego (zawartość benzo(g,h,i)perylen). O ocenie potencjału ekologicznego zadecydowały elementy biologiczne (IV klasa – ichtiofauna), elementy	
--	---	--

	hydromorfologiczne (I klasa), elementy fizykochemiczne (I klasa). Ocena stanu jcwp – zły stan wód. JCW P Jędrzychowicki Potok punkt zlokalizowany na wysokości ujścia do Nysy Łużyckiej, badania wykonywane w ramach monitoringu operacyjnego i diagnostycznego w zakresie substancji szkodliwych dla środowiska wodnego, dla których odnotowano przekroczenia norm w latach wcześniejszych oraz w ramach monitoringu obszarów chronionych. W JCW Jędrzychowicki Potok, stwierdzono słaby potencjał ekologiczny, natomiast nie badano stanu chemicznego. O ocenie potencjału ekologicznego zdecydowały elementy biologiczne (IV klasa – fitbentos), elementy hydromorfologiczne (I klasa), elementy fizykochemiczne (2 – azot azotanowy). Ocena stanu jcwp – zły stan wód. JCW P Nysa Łużycka od Pliessnitz do Żareckiego Potoku punkt zlokalizowany na obszarze powiatu zgorzeleckiego na wysokości Pieńska/Deschke, badania wykonywane w ramach monitoringu operacyjnego i diagnostycznego w zakresie substancji szkodliwych dla środowiska wodnego, dla których odnotowano przekroczenia norm w latach wcześniejszych oraz w ramach monitoringu obszarów chronionych. W JCW Nysa Łużycka od Pliessnitz do Żareckiego Potoku, stwierdzono umiarkowany potencjał ekologiczny oraz stan chemiczny poniżej dobrego (zawartość benzo(g,h,i)perylen). O ocenie potencjału ekologicznego zdecydowały elementy biologiczne (III klasa – makrofity, fitbentos, ichtiofauna), elementy hydromorfologiczne (I klasa), elementy fizykochemiczne (poniżej stanu dobrego >2 – chlorki, azot azotanowy, azot ogólny). Ocena stanu jcwp – zły stan wód. JCW P Miedzianka od granicy Państwa do Nysy Łużyckiej punkt zlokalizowany na obszarze powiatu zgorzeleckiego na ujściu do Nysy Łużyckiej, badania wykonywane w ramach monitoringu operacyjnego i diagnostycznego w zakresie substancji szkodliwych dla środowiska wodnego, dla których odnotowano przekroczenia norm w latach wcześniejszych oraz w ramach monitoringu obszarów chronionych. W JCW Miedzianka od granicy Państwa do Nysy Łużyckiej, stwierdzono dobry potencjał ekologiczny natomiast nie badano stanu chemicznego. O ocenie potencjału ekologicznego zdecydowały elementy biologiczne (II klasa – makrobezkręgowce	
--	---	--

	bentosowe), elementy hydromorfologiczne (II klasa), elementy fizykochemiczne (II klasa – twardość ogólna). Nie wykonano oceny stanu jcw. Celem monitoringu jakości wód podziemnych jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód, śledzenie jego zmian oraz sygnalizacja zagrożeń, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych związanych z osiągnięciem dobrego stanu ekologicznego, określonego przez Ramową Dyrektywę Wodną (RDW). W 2023 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadził monitoring diagnostyczny stanu chemicznego wszystkich 174 jednolitych części wód podziemnych. Próbkę wód podziemnych pobrano w 1404 punktach pomiarowych. Obszar analizy jakości wód odziemnych rozszerzono do obszaru powiatu zgorzeleckiego. Zgodnie z danymi udostępnionymi na stronie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (https://mjwp.gios.gov.pl/) w latach 2023-2024 prowadzono monitoring jakości wód podziemnych na terenie powiatu zgorzeleckiego w 8 punktach: 2023 rok • Zgorzelec IV klasa jakości wód podziemnych, • Osiek Łużycki II klasa jakości wód podziemnych, • Zawidów IV klasa jakości wód podziemnych, • Bogatynia IV klasa jakości wód podziemnych, • Bogatynia IV klasa jakości wód podziemnych, • Białopole III klasa jakości wód podziemnych, • Opolno - Zdrój IV klasa jakości wód podziemnych, • Sieniawka IV klasa jakości wód podziemnych, 2024 rok • Zgorzelec IV klasa jakości wód podziemnych, • Osiek Łużycki III klasa jakości wód podziemnych (pogorszenie) • Zawidów IV klasa jakości wód podziemnych,	
--	---	--

	• Bogatynia IV klasa jakości wód podziemnych, • Bogatynia IV klasa jakości wód podziemnych, • Białopole III klasa jakości wód podziemnych, • Opolno - Zdrój IV klasa jakości wód podziemnych, • Sieniawka II klasa jakości wód podziemnych (<u>poprawa</u>).	
Wyznaczenie i uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ustaleń planów zarządzania ryzykiem powodziowym oraz granic obszarów zalewowych, w tym obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują zakazy wynikające z ustawy Prawo wodne	Gmina Zgorzelec W latach 2023-2024 zakończono 4 postępowania planistyczne dotyczące uchwalenia planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego oraz procedurę uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. W dokumentach nie uwzględniano ustaleń planów zarządzania ryzykiem powodziowym oraz granic obszarów zalewowych, w tym obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują zakazy wynikające z ustawy Prawo wodne.	-
Działania edukacyjne służące podnoszeniu świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie zasobów wodnych	Zadanie było realizowane w połączeniu z innymi zagadnieniami dotyczącymi ochrony jakości powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych, gospodarki odpadami z zakresu edukacji ekologicznej.	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Zgorzelec, GIOŚ, WIOŚ, Starostwa Powiatowego w Zgorzelcu, PGW Wody Polskie, 2025

Inne

Gmina Zgorzelec w 2024 roku ze względu na powódź z magazynu Obrony Cywilnej do dyspozycji służb i osób przekazała następujący asortyment:

- worki na piasek: 4.800 szt.
- szpadel: 30 szt.
- kilof: 10 szt.
- łom: 6 szt.
- piła poprzeczna: 2 szt.
- nożyce do prętów: 1 szt.
- siekiera ciesielska: 1 szt.
- plandeka: 4 szt.

Wskazany asortyment został rozdysponowany podczas działań ratowniczych pomiędzy osoby wymagające pomocy przy zabezpieczeniu posesji w miejscowościach: Gronów, Jędrzychowice, Trójca, Tylice, Jerzmanki, Kunów, Radomierzyce.

Ponadto w kilka miejsc na terenie gminy został rozwieszony żwir / piasek który następnie pakowano w worki i układano w celu umocnień poszczególnych nieruchomości przed zalaniem.

4.5. Gospodarka wodno-ściekowa

W zakresie gospodarki wodno-ściekowej w „Programie ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028” zaplanowano zadania obejmujące m.in.: budowę i modernizację kanalizacji sanitarnej, oczyszczalni ścieków, sieci wodociągowej, stacji uzdatniania wody, kontrolę i monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia, itp.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Zgorzelec w latach 2023-2024 w zakresie zadań własnych i monitorowanych.

Tabela 5 Stan realizacji zadań dotyczących gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Zgorzelec w latach 2023-2024

Cel: Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej		
Zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
Zwiększenie dostępności mieszkańców do zbiorczego systemu zaopatrzenia w wodę	Na koniec 2024 roku z wody wodociągów publicznych korzystało ponad 89% mieszkańców Gminy Zgorzelec. Mieszkańców Gminy Zgorzelec w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi zaopatrywały 2 wodociągi publiczne, administrowane przez: • Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji „NYSA” Sp. z o.o. (gmina Zgorzelec, miasto Zgorzelec), • Międzygminna Spółka Wodno-Kanalizacyjnej SUPLAZ Sp. z o.o. (gmina Sulików, gmina Zgorzelec). Długość eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej) na terenie Gminy Zgorzelec na dzień 31.12.2024 r. wynosiła 136,2 km (135,1 km w 2023 roku). W okresie lat 2023-2024 powstało około 1,1 km sieci wodociągowej. Liczba przyłączy wodociągowych na koniec 2024 r. wynosiła 2 059 szt. W latach 2023-2024 przyłączono 95 szt. nowych przyłączy sieci wodociągowej. Wodociągi eksploatowane na terenie powiatu zgorzeleckiego oparte są na ujęciach wód podziemnych i powierzchniowych. Łączna produkcja wody przeznaczonej do spożycia w 2024 r. na terenie powiatu wyniosła 3 578 dam³ (3 513 dam³ w 2022 roku). Ludność korzystająca z sieci wodociągowej to 80 279 osób. W zakresie świadczenia usług w przedmiocie zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia ścieków Gminę Zgorzelec obsługują spółki	wybudowano około 1,1 km sieci wodociągowej 95 szt. nowych przyłączy sieci wodociągowej

	komunalne tj. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji „NYSA” Sp. z o.o. w Zgorzelcu, ul. Boh. Getta 1a, 59-900 Zgorzelec Międzygminna Spółka Wodno-Kanalizacyjnej „SUPLAZ” Sp. z o.o. ul. Pocztowa 7A, 59-975 Sulików. Są to spółki z udziałem Gminy Zgorzelec. Na terenie administrowanym przez PWIK prywatni inwestorzy wybudowali 80 przyłączy wodociągowych natomiast na terenie administrowanym przez Spółkę SUPLAZ do sieci wodociągowej przyłączyło się 15 nieruchomości.	
Zwiększenie dostępności mieszkańców do zbiorczego sytemu zbierania ścieków komunalnych	Stopień wyposażenia Gminy Zgorzelec w sieć kanalizacji sanitarnej jest dostateczny – łączna długość czynnej sieci kanalizacyjnej na dzień 31.12.2024 r. wynosiła 32,4 km. Siecią kanalizacyjną objętych jest ok. 22% mieszkańców. W okresie lat 2023-2024 do sieci kanalizacji sanitarnej przyłączono 30 szt. przyłączy kanalizacyjnych. W Gminie funkcjonuje Zakład Oczyszczania Ścieków i Zagospodarowania Osadów w Jędrzychowicach. Łączna średnia przepustowość oczyszczalni ścieków w powiecie na koniec 2024 r. wg projektu wynosiła 62 000 RLM. Z oczyszczalni ścieków korzysta 4 675 mieszkańców Gminy.	30 szt. nowych przyłączy kanalizacyjnych
Budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej	Zadanie niezrealizowane.	-
Budowa i modernizacja sieci wodociągowej	Zadanie niezrealizowane.	-
Budowa sieci wodno-kanalizacyjnych w miejscowości Kunów	Zadanie niezrealizowane.	-
Wykup sieci od prywatnych inwestorów	Zadanie niezrealizowane.	-
Dokumentacja dotycząca przeprowadzenia analizy możliwości zaopatrzenia wsi Żarska Wieś w wodę wraz z wykonawstwem	Zadanie niezrealizowane.	-
Podział sieci wodociągowej na terenie gminy Zgorzelec na strefy	Zadanie niezrealizowane.	-
Budowa sieci wodociągowej magistralnej w celu zaopatrzenia Radomierzyc w wodę ze Zgorzelca	Zadanie niezrealizowane.	-
Modernizacja SUW w Jerzmarkach	Zadanie niezrealizowane.	-

Modernizacja Oczyszczalni Ścieków i Zagospodarowania Osadów w Jędrzychowicach	Zadanie niezrealizowane.	-
Budowa, rozbudowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę	Zadanie niezrealizowane.	-
Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowania osadów ściekowych, w tym zgodnie z KPOŚK	Na wniosek mieszkańców budynków wielorodzinnych nr 112-115 w Żarskiej Wsi borykających się z problemem nieszczelnych szamb, związanych z tym emisji zapachowych oraz problemów z płatnościami za wywóz nieczystości ze zbiorników bezodpływowych w 2024 r. wykonano prace związane z budową kontenerowej oczyszczalni ścieków sanitarnych oczyszczającej ścieki pochodzenia socjalno-bytowego z budynków mieszkalnych wielorodzinnych. Zgodnie z wydanym przez Wody Polskie pozwoleniem wodnoprawnym podczyszczane ścieki są zrzucane do pobliskiego rowu. Tym samym zlikwidowano przyczynę zanieczyszczenia gleby i wód gruntowych zwiększając dbając o ochronę środowiska i poprawiając komfort zamieszkujących tam mieszkańców. Całkowity koszt wykonanej inwestycji zamknął się w kwocie 676 500 zł.	budowa kontenerowej oczyszczalni ścieków
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach, na których budowa sieci kanalizacyjnej jest nieuzasadnione ekonomicznie lub technicznie	Prywatni właściciele posesji Według ewidencji prowadzonej przez Urząd Gminy Zgorzelec, w latach 2023-2024 wybudowano 78 przydomowych oczyszczalni ścieków.	78 nowych przydomowych oczyszczalni ścieków
Wsparcie finansowe budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków (głównie na terenach zabudowy rozproszonej i obszarach trudnych do skanalizowania, gdzie jest to prawnie dozwolone)	Gmina Zgorzelec Gmina Zgorzelec przeznacza w budżecie środki finansowe na dofinansowanie zakupu i montażu przydomowych oczyszczalni ścieków dla osób fizycznych i prawnych. Dofinansowanie zgodnie z regulaminem udzielane jest do wysokości 50%, nie więcej niż 3 000,00 zł. W roku 2023 z takiego dofinansowania skorzystało 4 właściciele nieruchomości. Dla porównania w roku 2021 udzielono dotacji dla 17 właścicieli nieruchomości.	dofinansowanie 4 przydomowych oczyszczalni ścieków
Działania edukacyjne służące podnoszeniu świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie	Zadanie było realizowane w połączeniu z innymi zagadnieniami dotyczącymi ochrony jakości powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych, gospodarki odpadami z zakresu edukacji ekologicznej.	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Zgorzelec, PWiK „Nysa”, Międzygminna Spółka Wodno-Kanalizacyjna „SUPLAZ”, 2025

4.6. Zasoby geologiczne

W zakresie gospodarowania zasobami geologicznymi w „Programie ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028” zaplanowano zadanie związane z współdziałaniem organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż objętych koncesją oraz eliminacją nielegalnego wydobycia poprzez system kontroli.

Tabela 6 Stan realizacji zadań dotyczących gospodarowania zasobami geologicznymi na terenie Gminy Zgorzelec w latach 2023-2024

Cel: Racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych		
Zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
Prowadzenie sukcesywnej rekultywacji terenów poeksploatacyjnych wraz z ich zagospodarowaniem	W latach 2023-2024 nie prowadzono rekultywacji terenów poeksploatacyjnych wraz z ich zagospodarowaniem.	-
Inne dotyczące współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż objętych koncesją oraz eliminacja nielegalnego wydobycia poprzez system kontroli	Okręgowy Urząd Górniczy we Wrocławiu W latach 2023 -2024 Okręgowy Urząd Górniczy we Wrocławiu: - nie otrzymał i nie ujawnił informacji o niedozwolonym wydobywaniu kopalin na terenie gminy Zgorzelec; - skontrolował następujące zakłady górnicze położone w granicach gminy Zgorzelec: „Gozdanin” (w 2023 r. - jedna kontrola z zakresu geologicznego i ochrony środowiska), „Gronowskie Wzgórza” (w 2024 r. - cztery kontrole z zakresu górniczego, mechanicznego i geologicznego), „Jędrzychowice III” (w 2024 r. - jedna kontrola z zakresu górniczego i geologicznego). W wyniku ww. kontroli nie stwierdzono wystąpienia okoliczności skutkujących zagrożeniem dla środowiska wykraczającym poza typowy zakres wynikający z prowadzenia koncesjonowanej działalności polegającej na wydobywaniu kopaliny ze złoża.	nie stwierdzono zagrożeń

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego we Wrocławiu, Starostwa Powiatowego w Zgorzelcu, Marszałka Województwa Dolnośląskiego, 2025

4.7. Gleby

W zakresie ochrony gleb w „Programie ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028” zaplanowano realizację zadań obejmujących m.in. rekultywację gleb, monitoring jakości gleb, udział rolników w stosowaniu „dobrych praktyk rolniczych” oraz w programie rolnośrodowiskowym, edukację ekologiczną.

Tabela 7 Stan realizacji zadań dotyczących ochrony gleb na terenie Gminy Zgorzelec w latach 2023-2024

Cel: Ochrona i właściwe użytkowanie gleb		
Zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
Zrekultywowanie gleb zdegradowanych w kierunku leśnym lub rolnym	Zadanie zaplanowane do realizacji przez Starostę Zgorzeleckiego, który wydał w latach 2023-2024: • decyzje zezwalające na wyłączenie gruntów z produkcji rolnej 20 szt., • decyzję uznającą rekultywację za zakończoną 1 szt., • przeprowadzone kontrole z wykonania decyzji zezwalających na wyłączenie gruntów z użytkowania rolniczego 4 szt.	działania administracyjne Starosty Zgorzeleckiego
Prowadzenie monitoringu jakości gleb	Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Badania gleb wykonywane są ogólnie w ramach „Monitoringu chemizmu gleb ornych Polski”, który stanowi podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Na terenie Gminy Zgorzelec nie zlokalizowano punktu, najbliższym znajduje 1 punkt monitoringowy w miejscowości Zgorzelec - nr 177. Ostatnie wyniki badań chemizmu gleb w ww. punkcie pomiarowym pochodzą z 2020 roku. Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza z siedzibą we Wrocławiu W latach 2023-2024 OSChR przeprowadziło badania użytków rolnych na powierzchni 179,83 ha należących do 19 gospodarstw rolnych. Wyniki odczynu i zasobności gleb w makroelementy w 139 próbkach gleb, pobranych przedstawiono poniżej. Kategoria agronomiczna gleby: - Bardzo lekka 15 próbek (2%), - Lekka 67 próbek (8%), - Średnia 45 próbek (29%), - Ciężka 12 próbek (61%). Odczyn pH: - Bardzo kwaśny 99 próbek (12%),	badania użytków rolnych na powierzchni 179,83 ha 54 kontrole gospodarstw rolnych w zakresie stosowania środków ochrony roślin, obserwacji fitosanitarnych, kontroli materiału siewnego

	- Kwaśny 53 próbek (30%), - Lekko kwaśny 352 próbek (42%), - Obojętny 24 próbek (15%), - Zasadowy 11 próbek (1%), Potrzeby wapnowania: - Konieczne 73 próbek (33%), - Potrzebne 57 próbek (19%), - Wskazane 11 próbek (25%), - Ograniczone 28 próbek (15%), - Zbędne 7 próbek (8%), Zawartość fosforu: - Bardzo niska 49 próbek (18%), - Niska 75 próbek (33%), - Średnia 21 próbek (24%), - Wysoka 9 próbek (11%), - Bardzo wysoka 11 próbek (14%), Zawartość potasu: - Bardzo niska 31 próbek (16%), - Niska 22 próbek (26%), - Średnia 30 próbek (37%), - Wysoka 9 próbek (11%), - Bardzo wysoka 8 próbek (10%), Zawartość magnezu: - Bardzo niska 51 próbek (6%), - Niska 95 próbek (11%), - Średnia 49 próbek (29%), - Wysoka 18 próbek (22%), - Bardzo wysoka 26 próbek (32%). Kontrole gospodarstw rolnych w zakresie gospodarowania środkami ochrony roślin prowadził Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa we Wrocławiu. W okresie raportowania przeprowadzono kontrole: • stosowania materiału siewnego: 4 kontrole – nie stwierdzono nieprawidłowości, • występowania organizmów kwarantannowych, nie wykryto agrofagów kwarantannowych, • obserwacji fitosanitarnych pod kątem występowania agrofagów innych niż kwarantannowe – 8 kontroli, • punktów prowadzących obrót środkami ochrony roślin: 3 kontrole – nie stwierdzono nieprawidłowości, • stosowania środków ochrony roślin: 34 kontrole. Wykryto 1 nieprawidłowość, tj. stosowanie środków ochrony roślin niezgodne z etykietą), • pozostałości środków ochrony roślin w płodach rolnych: 5 kontroli. Nie	
--	--	--

	wykryto w badanych próbach pozostałości środków ochrony roślin.	
Stosowanie tzw. „dobrych praktyk rolniczych”	ARIMR, właściciele gruntów Zadanie realizowane przez właścicieli gruntów, w ramach programów rolnośrodowiskowych. Przyjmowaniem wniosków zajmują się Departament Płatności Bezpośrednich ARiMR. W latach 2023-2024 na terenie Gminy Zgorzelec zrealizowano płatności w zakresie: • Płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna (PROW 2014-2020 oraz WPR 2023-2027) na powierzchni 284,11 ha złożono 57 wniosków, w tym: - Wariant 2.3 Murawy na powierzchni 3,26 ha w obrębie Łagów, liczba wniosków 2, - Wariant Półnaturalne łąki świeże na powierzchni 236,61 ha we wszystkich obrębach Gminy Zgorzelec, liczba wniosków 45, - Wariant Półnaturalne łąki wilgotne na powierzchni 39,04 ha w obrębach Gronów, Kunów, Łagów, Trójca, liczba wniosków 8, - Wariant Zmienne-wilgotne łąki trzęślicowe na powierzchni 1,94 ha w obrębie Koźlice, liczba wniosków 2.	stosowanie dobrych praktyk na powierzchni 284,11 ha
Działania edukacyjne służące podnoszeniu świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie skażeń gleb	Zadanie było realizowane w połączeniu z innymi zagadnieniami dotyczącymi ochrony jakości powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych, gospodarki odpadami z zakresu edukacji ekologicznej.	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Zgorzelec, Starostwa Powiatowego w Zgorzelcu, 2025

4.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

W zakresie gospodarowania odpadami w „Programie ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028” zaplanowano zadania obejmujące m.in.: zwiększenie poziomów recyklingu odpadów komunalnych, w szczególności szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej, usuwanie wyrobów zawierających azbest.

Tabela 8 Stan realizacji zadań dotyczących gospodarowania odpadami na terenie Gminy Zgorzelec w latach 2023-2024

Cel: Racjonalna gospodarka odpadami		
Zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych	Gmina Zgorzelec Odbiór odpadów od mieszkańców realizowany był w latach 2023-2024 przez: - MPGK Sp. z o.o. w Zgorzelcu – miejscowości: Łagów, Jędrzychowice, Żarska Wieś, Przesieczany, Gronów, Pokrzywnik, Sławnikowice, - ZGiUK Sp. z o.o. w Lubaniu – pozostały obszar gminy.	wzrost masy odpadów zebranych na PSZOK-ach 0 67,5 Mg
	Na mocy uchwał Rady Gminy Zgorzelec podjętych w marcu 2016 r. dotychczasowy system gospodarki odpadami uległ zmianom. Począwszy od lipca 2016 r., mieszkańcy gminy, którzy zadeklarowali selektywną zbiórkę odpadów komunalnych, oprócz możliwości prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów ze szkła, tworzyw sztucznych i papieru w pojemnikach zlokalizowanych w miejscach publicznych o pojemności 2,5 m ³ oraz bioodpadów w pojemnikach o pojemności 1,1 m ³ , mogą również gromadzić na terenie własnych nieruchomości surowce wtórne w odpowiednich workach w kolorze:	wzrost masy odpadów zmieszanych o około 132 Mg.
	- zielonym – przeznaczonych na opakowania szklane, - niebieskim – przeznaczonych na opakowania z papieru i tektury, - żółtym – przeznaczonych na opakowania z tworzyw sztucznych, oraz bioodpady w specjalnych pojemnikach przeznaczonych na odpady ulegające biodegradacji.	wzrost masy odpadów w przeliczeniu na 1 mieszkańca o 8 kg
	Odpady komunalne z terenu nieruchomości odbierane były w latach 2023-2024 z następującą częstotliwością: odpady zmieszane i posortownicze – co dwa tygodnie,	wzrost poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych o 13%

	• surowce wtórne (odpady ze szkła, papieru i tworzyw sztucznych) – raz w miesiącu, • odpady ulegające biodegradacji – w okresie wiosenno-letnim (od kwietnia do października) co dwa tygodnie. W okresie jesienno-zimowym (od listopada do marca) zmniejszono częstotliwość odbioru odpadów ulegających biodegradacji – raz w miesiącu. W celu zapewnienia mieszkańcom dogodnego dostępu do miejsc umożliwiających bezpłatne przekazanie wybranych frakcji odpadów komunalnych, Gmina Zgorzelec – z uwagi na duże rozproszenie miejscowości – prowadzi trzy Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK): • PSZOK w Żarskiej Wsi – obsługujący północną część gminy, • PSZOK w Jerzmankach – położony centralnie, • PSZOK w Radomierzycach – obsługujący południowe rejony gminy. Corocznie odnotowywany jest wzrost zainteresowania korzystaniem z PSZOK-ów, co może świadczyć o rosnącej świadomości ekologicznej mieszkańców i większym zaangażowaniu w selektywną zbiórkę odpadów. Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych czynne były: we wtorki, czwartki i soboty w godzinach od 13:00 do 17:00. Przeterminowane leki można było dostarczać do pojemników zlokalizowanych w ośrodkach zdrowia w miejscowościach Żarska Wieś, Radomierzyce i Trójca. W 2024 roku zebrano 543,8000 Mg odpadów komunalnych w punktach selektywnej zbiórki. Jest to o ok. 67,5 Mg odpadów więcej w porównaniu z rokiem 2023. Według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r., liczba mieszkańców Gminy Zgorzelec kształtowała się następująco: • 7 618 osób – zgodnie z danymi pochodzącymi ze złożonych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, • 8 800 osób – według danych z ewidencji ludności, w tym: - 8 648 osób zgłoszonych na pobyt stały, - 152 osoby zgłoszone na pobyt czasowy. W porównaniu z rokiem 2023, liczba osób wykazanych w deklaracjach o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi zwiększyła się o 232 osoby.	
--	---	--

	Na bieżąco prowadzone są działania mające na celu weryfikację danych zawartych w deklaracjach oraz ich porównanie ze stanem faktycznym. Łączna masa odebranych odpadów komunalnych w 2024 roku wyniosła 4082,9060 Mg, w tym odebrano 2418,8340 Mg odpadów zmieszanych. W porównaniu z rokiem 2023 oznacza to wzrost o około 131,8070 Mg. Zwiększenie ilości odebranych odpadów zmieszanych jest częściowo efektem wzrostu liczby mieszkańców wykazanych w deklaracjach o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W 2024 roku na jednego mieszkańca przypadało średnio 318 kg odpadów zmieszanych, podczas gdy w 2023 roku było to 310 kg na osobę. W 2024 roku łączna masa odebranych i zebranych odpadów opakowaniowych wyniosła 2256,09 Mg. Jednocześnie masa odpadów opakowaniowych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi osiągnęła wartość 2127,7531 Mg, tj. o ponad 970 Mg więcej niż w 2023 roku. Wszystkie odebrane w 2023 roku z terenu Gminy Zgorzelec odpady komunalne objęte gminnym systemem odbioru odpadów trafiają do Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Lubaniu. W 2021 roku wprowadzono nowe poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych – na podstawie Ustawy z dnia 17 grudnia 2020 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 2361). W związku z tym od 2021 r. poziom obliczany będzie dla wszystkich odpadów komunalnych ogółem. W 2024 roku wymagany poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych wynosił 45%. W 2025 roku wymagany poziom wzrośnie do 55%. Do 2035 roku poziom ten zaplanowano w wysokości minimum 65% recyklingu. Gmina Zgorzelec osiągnęła poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych – 41,98% w 2024 roku oraz 28,88% w 2023 roku.	
Identyfikacja i likwidacja dzikich wysypisk śmieci	Gmina Zgorzelec Miejsca nielegalnego deponowania odpadów, co roku są identyfikowane i likwidowane. Odpady znajdowały się najczęściej w miejscach mało uczęszczanych w sąsiedztwie terenów zakrzewionych i zadrzewionych oraz z bezpośrednim dostępem z dróg publicznych. W 2023 r. zlokalizowano 10 nielegalnych wysypisk na nieruchomościach stanowiących własność gminy w miejscowościach: Białogórze, Kunów,	identyfikacja i likwidacja 22 nielegalnych wysypisk

	Tylice, Koźmin, Koźlice, Osiek Łużycki, Jędrzychowice, Jerzmanki. Na wskazanych terenach uprzątnięto odpady, jednakże nie zapobiegło to ich ponownemu występowaniu na tych samych lub pobliskich nieruchomościach. W 2024 r. zlokalizowano 12 nielegalnych wysypisk w miejscowościach: Białogórze, Kunów, Trójca, Koźmin, Koźlice, Osiek Łużycki, Jędrzychowice, Łagów i Ręczyn. Dziewięć wysypisk zostało uprzątniętych natomiast w stosunku do 3 nadal toczy się postępowanie administracyjne. Coraz częściej informacje o nielegalnych wysypiskach są przekazywane do organu za pomocą aplikacji „Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa” sygnalizującej dane zagrożenie (wysypisko odpadów) i wskazującej jego lokalizację.	
Egzekwowanie zapisów wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie i regulaminu utrzymania czystości i porządku	Gmina Zgorzelec W 2023 r. skontrolowano 2078 nieruchomości pod kątem prawidłowej segregacji odpadów komunalnych. W wyniku czynności kontrolnych stwierdzono, iż w 1875 nieruchomościach segregacja prowadzona jest prawidłowo, w 142 nieruchomościach, że segregacja prowadzona jest w sposób niewystarczający, natomiast w przypadku 61 nieruchomości nie prowadzono prawidłowej segregacji odpadów. W 2024 roku skontrolowano 2062 nieruchomości pod kątem prawidłowej segregacji odpadów. Podczas kontroli stwierdzono, że w 1875 nieruchomościach segregacja prowadzona była prawidłowo. W 117 nieruchomościach stwierdzono, że segregacja prowadzona jest w sposób niewystarczający, natomiast 70 przypadkach stwierdzono całkowity brak segregacji odpadów.	4140 kontroli pod kątem prawidłowej segregacji odpadów komunalnych
Realizacja „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest”	Gmina Zgorzelec W 2023 r. wpłynęło 14 wniosków o nieodpłatne wykonanie usługi transportu i utylizacji odpadów zawierających azbest. Podczas realizacji zadania pn. „Usuwanie azbestu z terenu Gminy Zgorzelec” w 2023 r. usunięto 34,6000 Mg odpadów zawierających azbest. Wszystkie odpady trafiły na składowisko odpadów niebezpiecznych w miejscowości Tuczępy zarządzanym przez ECO-AZBEST Sp. z o.o. z/s przy ul. Józefa Piłsudskiego 14 w Kraśniku. Łączny koszt transportu i unieszkodliwiania odpadów azbestowych wyniósł 26 587,33 zł. Na realizację tego zadania Gmina Zgorzelec uzyskała dotację ze środków WFOŚiGW w wysokości 9 688,00 zł.	unieszkodliwienie 34,6 Mg odpadów zawierających azbest

Modernizacja, budowa punktów selektywnego gromadzenia odpadów komunalnych	Zadanie zrealizowane w latach 2021-2022	-
Rozbudowa instalacji do kompostowania selektywnie zbieranych odpadów zielonych i innych bioodpadów	Zadanie będzie realizowane w następnych latach.	-
Modernizacja i rozbudowa linii do oczyszczania selektywnie zebranych odpadów komunalnych	Zadanie będzie realizowane w następnych latach.	-
Monitorowanie składowiska odpadów	Zadanie zrealizowano.	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Zgorzelec, MPGK Zgorzelec, ZGIUK, 2025

4.9. Zasoby przyrodnicze

W zakresie ochrony przyrody i krajobrazu w „Programie ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028” zaplanowano zadania obejmujące m.in.: utrzymanie zieleni na terenie Gminy, uwzględnianie w MPZP form ochrony przyrody, oznakowanie form ochrony przyrody, ochronę siedlisk przyrodniczych oraz gatunków objętych ochroną, porządkowanie ewidencji gruntów zalesionych oraz zmiana klasyfikacji gruntów nieruchomości, objętych naturalną sukcesją leśną.

Tabela 9 Stan realizacji zadań dotyczących ochrony przyrody i krajobrazu na terenie Gminy Zgorzelec w latach 2023-2024

Cel: Ochrona i wzrost różnorodności biologicznej Cel: Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej		
Zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
Bieżące i zrównoważone utrzymanie zieleni	Gmina Zgorzelec Zgodnie ze sprawozdaniem opisowym z wykonania budżetu Gminy Zgorzelec za rok 2023 i 2024, Gmina przeznaczyła na utrzymanie zieleni 19 200 zł, z tego wydatkowano 18 050 zł. W ramach funduszu sołeckiego, środki wydatkowano na zakup sadzonek drzew, krzewów i kwiatów, zakup klombów, obiektów małej architektury – ławeczek, huśtawek.	utrzymanie i nasadzenia wykonywane co roku, wydatki z budżetu Gminy
Uwzględnienie w Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego oraz dokumentach planistycznych form ochrony przyrody	Wszystkie mpzp Gminy Zgorzelec uwzględniają formy ochrony przyrody. W latach 2023-2024 Rada Gminy Zgorzelec uchwaliła 4 nowe mpzp oraz studium.	4 nowe mpzp oraz studium

Bieżąca konserwacja form ochrony przyrody	Zadanie realizowane przy okazji prac związanych z bieżącym utrzymaniem zieleni na terenie Gminy Zgorzelec.	-
Opracowanie i zatwierdzenie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000	W latach 2023-2024 nie opracowano nowych planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000.	-
Monitoring obszarów chronionych objętych działaniami ochrony czynnej (w szczególności obszarów Natura 2000)	Zadanie częściowo realizowane przez Nadleśnictwo Pieńsk, opisane w wierszu poniżej.	-
Opracowanie baz danych informacji o zasobach przyrodniczych	W latach 2023-2024 nie opracowano nowych baz danych informacji o zasobach przyrodniczych. Aktualnie jedną z baz danych zawierających informację o zasobach przyrodniczych jest Geoserwis oraz Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody.	-
Uzupełnienie oznakowania form ochrony przyrody tablicami informującymi o ich nazwach	W latach 2023-2024 nie oznakowano form ochrony przyrody.	-
Czynna ochrona siedlisk przyrodniczych oraz gatunków objętych ochroną	Nadleśnictwo Pieńsk Powierzchnia lasów będących w zarządzie Nadleśnictwa na terenie Gminy Zgorzelec na koniec 2024 roku wynosiła 1 944,68 ha, natomiast w 2023 roku było to 1944,50 ha. W latach 2023-2024 prowadzono następujące działania w zakresie: • hodowli lasu: - odnowienia lasu na łącznej powierzchni 31,46 ha w 2023 roku oraz 17,63 ha w 2024 roku, - pielęgnacja upraw na łącznej powierzchni 71,76 ha w 2023 roku oraz 80,75 ha w 2024 roku. - zalesienia/nasadzenia 1,49 ha w 2024 roku, - czyszczenia wczesne 8,72 ha w 2023 roku oraz 5,30 ha w 2024 roku, - czyszczenia późne 20,54 ha w 2024 roku. • ochrony lasu: - ochrona lasu przed zwierzyną (metody mechaniczne i chemiczne) – 29,89 ha w 2023 roku, 47,18 ha w 2024 roku, - ochrona upraw i młodników przed zwierzyną (naprawa, utrzymanie oraz kontrola grodzień) – 4,82 ha w 2023 roku oraz 9,7 ha w 2024 roku,	odnowienia lasu 49,09 ha, zalesienia/nasadzenia 10,21 ha
Uporządkowanie ewidencji gruntów zalesionych oraz zmiana klasyfikacji gruntów nieruchomości, objętych naturalną sukcesją leśną		

	- monitoring rozwoju kornikowatych na pułapkach klasycznych – 26 szt. pułapek w 2023 roku oraz 26 szt. w 2024 roku, • zbiórka śmieci – 30 m³ w 2023 roku, 25 m³ w 2024 roku.	
Działania edukacyjne służące podnoszeniu świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych	Nadleśnictwo Pieńsk Działania edukacyjne w latach 2023-2024 prowadzono były m.in. przez Nadleśnictwo Pieńsk. W okresie sprawozdawczym w ramach pierwszego dnia wiosny młodzież z kl. IId Zespołu Szkół Zawodowych i Licealnych w Zgorzelcu („Górnik”) posprzątała las ze śmieci. W latach 2023-2024 odbywały się obchody Międzynarodowego Dnia Ziemi (Nadleśnictwo Pieńsk wspólnie z PGE oddział KWB Turów) oraz wydarzenie pt. „Leśny festiwal Taekwondo”, w ramach projektu „Sportowa Natura”. Statystyki zrealizowanych działań edukacyjnych w latach 2023-2024: • Zajęcia terenowe: 210 uczestników • Spotkania z leśnikiem poza szkołą: 56 uczestników.	zajęcia terenowe: 210 uczestników spotkania z leśnikiem poza szkołą: 56 uczestników

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Zgorzelec, GDDKiA, DSDiK, WIOŚ, Starostwa Powiatowego w Zgorzelcu, Nadleśnictwo Pieńsk, 2025

4.10. Zagrożenia poważnymi awariami

W zakresie zagrożeniami poważnymi awariami w „Programie ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028” zaplanowano 1 zadanie.

Tabela 10 Stan realizacji zadań dotyczących poważnych awarii na terenie Gminy Zgorzelec w latach 2023-2024

Cel: Zapobieganie poważnym awariom przemysłowym i zagrożeniom naturalnym oraz eliminacja i minimalizacja skutków w razie ich wystąpienia		
Zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
Prowadzenie rejestru zakładów zwiększonego ryzyka i dużego ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych (ZDR, ZZR)	Według rejestru prowadzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu Delegatura w Jeleniej Górze, na terenie Gminy Zgorzelec nie funkcjonują zakłady przemysłowe, w których występowałyby rodzaje i ilości substancji niebezpiecznych pozwalające zakwalifikować je do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej oraz zakładów zwiększonego i dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. W latach 2023 – 2024 nie było zarejestrowanych zdarzeń o znamionach poważnych awarii na terenie Gminy Zgorzelec.	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Zgorzelec, WIOŚ, KP PSP w Zgorzelcu, 2025

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu Delegatura w Jeleniej Górze w latach 2023-2024 na terenie Gminy Zgorzelec przeprowadził następujące czynności:

W roku 2023 przeprowadzono 12 kontroli podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie Gminy Zgorzelec, w tym 3 kontrole planowe z wyjazdem w teren oraz 9 kontroli opartych na analizie dokumentów i badań automonitoringowych, przedłożonych przez podmioty korzystające ze środowiska.

W roku 2024 przeprowadzono 36 kontroli podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie Gminy Zgorzelec, w tym 4 kontrole z wyjazdem w teren (2 kontrole na wniosek organów i 1 kontrola interwencyjna, 1 kontrola planowa) oraz 32 kontrole oparte na analizie dokumentów i badań automonitoringowych, przedłożonych przez podmioty korzystające ze środowiska.

Zakres przeprowadzonych kontroli w latach 2023 – 2024 obejmował m.in.:

- Kontrolę przestrzegania przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, w zakresie realizacji obowiązków podmiotów gospodarujących odpadami (wytwórców, zbierających, przetwarzających, transportujących, pośredników w obrocie odpadami i sprzedawców odpadów).
- Kontrolę przestrzegania przepisów dotyczących odzysku odpadów poza instalacjami i urządzeniami w miejscach niekorzystnie przekształconych i rekultywowanych z wykorzystaniem odpadów (wyrobiska poźwirowe, pokopalniane itp.).

- Kontrolę prawidłowości realizacji międzynarodowego przemieszczania odpadów, w tym niebezpiecznych, w szczególności poprzez kontrolę instalacji wytwarzających lub przetwarzających te odpady.
- Kontrolę przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji gazów i pyłów do powietrza.
- Kontrolę realizacji zarządzeń pokontrolnych.
- Kontrolę w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom.
- Analiza dokumentów dotyczących miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w zakresie ZDR i ZZR.
- Sprawdzenie przestrzegania wymagań ochrony środowiska w zakresie objętym wnioskiem o przeprowadzenie kontroli.
- Analizę dokumentów przekazanych przez zakład w celu oceny dotrzymywania wielkości dopuszczalnych oraz spełnienia wymagań dotyczących badań automonitoringowych.

W roku 2023 wydano 3 zarządzenia pokontrolne, a w roku 2024 – 1 zarządzenie pokontrolne. W latach 2023-2024 wszystkie podmioty przekazały informację o realizacji zarządzeń pokontrolnych.

W roku 2023 wpłynęło 5 wniosków o podjęcie interwencji na terenie Gminy Zgorzelec, natomiast w 2024 roku – 8 wniosków.

5. Ocena stopnia realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zgorzelec według wskaźników

Na potrzeby monitoringu stanu realizacji „Programu...” została opracowana propozycja wskaźników służących do monitoringu postępu prac realizacji programu. Wskaźniki te wybiórczo, ale wskazują na tendencję zmian, jakie następują w cyklach dwuletnich na obszarze Gminy Zgorzelec.

Zestaw wskaźników proponowanych w „Programie...” z 2021 roku na potrzeby opracowania niniejszego Raportu z realizacji „Programu...” został zmodyfikowany ze względu na brak danych odnoszących się do roku bazowego i stanu obecnego, co uniemożliwiało zarówno monitoring jak i określenie kierunków zmian wskaźników. W kolumnach umieszczono wartości wskaźników z okresu realizacji POŚ, a następnie porównano je ze stanem z 2023 roku i stanem aktualnym.

Tabela 11 Wskaźniki efektywności Programu

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość wyjściowa 2023 r.	Wartość osiągnięta 2024 r.	Trend zmian w wyniku realizacji Programu do 2024 r.
Ochrona klimatu i jakości powietrza					
1	Długość sieci gazowej	km	67,373	69,397	+
2	Ilość przyłączy do sieci gazowej:	szt.	776	805	+
3	Odbiorcy gazu	gospodarstwa domowe	1120	1176	+
4	Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gospodarstwa domowe	826	872	+
5	Ilość źródeł ciepła wymienionych w ramach dofinansowań	szt.	104	129	+
6	Ilość instalacji OZE przyłączonych do sieci energetycznej	szt.	0	144 poniżej 10 kWp / 5 powyżej 10 kWp	+
7	Długość ścieżek rowerowych	km	16,3	16,3	0
Zagrożenia hałasem					
7	Liczba nowych MPZP, w których uwzględniano poziom hałasu	szt.	2	2	+
Promieniowanie elektromagnetyczne					
8	Liczba osób narażonych na ponadnormatywne promieniowanie elektromagnetyczne	szt.	0	0	0
Gospodarowanie wodami					
9	Liczba zbiorników bezodpływowych/ przydomowych oczyszczalni ścieków	szt.	1 020/370	991/448	+
10	Długość sieci melioracyjnej, która została poddana konserwacji	km	-	3,45	+
11	Zużycie wody na potrzeby przemysłu	dam ³	33	37	+
12	Liczba kontroli WIOŚ	szt.	12	36	+
13	Udział JCWP o stanie/potencjale dobrym i bardzo dobrym	%	0	0	0
14	Liczba nowych MPZP, w których uwzględniano ustalenia planów zarządzania ryzykiem powodziowym oraz granic obszarów zalewowych, w tym obszarów	szt.	0	0	0

	szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują zakazy wynikające z ustawy Prawo wodne:				
Gospodarka wodnościekowa					
15	Stopień zaopatrzenia mieszkańców w wodociąg	%	88,7	89,0	+
16	Długość sieci wodociągowej	km	135,1	136,2	+
17	Liczba mieszkańców korzystająca z sieci wodociągowej	liczba	7 884	7 992	+
18	Długość sieci kanalizacyjnej	km	32,4	32,4	0
19	Korzystający z instalacji (kanalizacja) w % ogółu ludności	%	21,1	22,0	+
20	Liczba mieszkańców korzystających z systemu kanalizacyjnego	liczba	1 872	1 972	+
21	Liczba oczyszczalni ścieków/stacji zlewnych	szt.	1	1	0
22	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	szt.	370	448	+
23	Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	m ³	35,2	35,3	+
Gleby					
24	Powierzchnia użytków rolnych objęta badaniami	ha	-	179,83	+
25	Liczba kontroli gospodarstw rolnych w zakresie stosowania środków ochrony roślin, obserwacji fitosanitarnych, kontroli materiału siewnego	szt.	20	34	+
26	Powierzchnia gospodarstw rolnych na których realizowano program rolnośrodowiskowy	ha	130,11	154,00	+
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów					
27	Masa odebranych zmieszanych odpadów komunalnych	Mg	3 951	4 083	+
28	Mieszkańcy prowadzący selektywną zbiórkę odpadów komunalnych	liczba	7 449	7 618	+
29	Odsetek odpadów komunalnych zebranych selektywnie	%	28,88	41,98	+
30	Masa usuniętych wyrobów azbestowych	Mg	0	34,6	+
31	Liczba zlikwidowanych dzikich wysypisk	szt.	10	12	+
32	Liczba PSZOK	szt.	3	3	0
33	Liczba instalacji do kompostowania selektywnie zbieranych odpadów zielonych i innych bioodpadów	szt.	1	1	0
34	Czynne składowiska odpadów	szt.	1	1	0
35	% monitorowanych składowisk odpadów	%	100	100	0
Zasoby przyrodnicze					
35	Powierzchnia obszarów zieleni urządzonej	ha	8,60	8,60	0
36	Liczba nowych MPZP, w których uwzględniano formy ochrony przyrody	szt.	0	0	0
37	Liczba opracowanych planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000	szt.	0	0	0
38	Liczba Obszarów Natura2000	szt.	2	2	0
39	Liczba pomników przyrody	szt.	16	16	0
40	Gruntys leśne prywatne	ha	229	228	-
41	Ogólna powierzchnia gruntów leśnych	ha	2 295	2 294	-
42	Ogólna powierzchnia lasów	ha	1 944,50	1 944,68	+

Zagrożenia poważnymi awariami					
43	Liczba przypadków wystąpienia poważnych awarii	szt.	0	0	0

Objaśnienia:

(-) – tendencja spadkowa

(+) – tendencja wzrostowa

(0) – bez zmian

Źródło: opracowano na podstawie danych z Banku Danych Regionalnych, GUS 2025 oraz danych Urzędu Gminy Zgorzelec oraz podmiotów i instytucji udzielających informacji

Zaletą proponowanych, zapisanych w tabeli powyżej, wskaźników jest dostępność danych do ich oceny, możliwość dokonywania porównań z latami ubiegłymi (od roku 2021) oraz z innymi gminami i województwem.

Analizując zmiany wskaźników można zauważyć wyraźny postęp w obszarze ochrony klimatu i jakości powietrza, gospodarowania wodami, gospodarki wodnościekowej, gospodarki odpadami i ochrony zasobów leśnych – trend wzrostowy (+).

Generalnie można stwierdzić, że stan infrastruktury służącej ochronie środowiska podlegał w ostatnich latach dynamicznemu rozwojowi, co związane było z pozyskaniem nowych środków na realizację inwestycji. Nowy Program ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec będzie realizowany do 2030 roku, zatem realizacja kolejnych inwestycji opisywane będzie w Raportach za następne okresy sprawozdawcze.

6. Podsumowanie

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zgorzelec stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ochrony środowiska w całej Gminie. Realizacja zadań w latach 2023-2024, zawartych w poszczególnych obszarach tematycznych, daje podstawy do osiągnięcia przyjętych celów i priorytetowych kierunków działań Programu Ochrony Środowiska, zgodnych z polityką ekologiczną Powiatu Zgorzeleckiego i Województwa Dolnośląskiego, a tym samym gwarantuje zrównoważony rozwój Gminy obecnie jak i w perspektywie wieloletniej.

Niniejszy Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska obejmuje lata 2023-2024.

Raport przedstawia dotychczas podjęte działania oraz potrzeby zmian w przyjętych priorytetach w kontekście zaistniałych zmian stanu środowiska na terenie Gminy Zgorzelec oraz w kontekście konkretyzacji wielu zamierzeń inwestycyjnych przyjętych przez Gminę, a także podmioty i instytucje.

Stan środowiska na terenie Gminy Zgorzelec nie uległ pogorszeniu. We własnym zakresie Gmina sukcesywnie realizuje zadania, kładąc szczególny nacisk na rozwiązania gospodarki wodnościekowej, modernizację dróg i remonty chodników, a także ochronę powietrza atmosferycznego poprzez termomodernizację obiektów dydaktycznych i użyteczności publicznej, wymianę nieekologicznych źródeł ciepła oraz usprawnianie zbiórki odpadów komunalnych i azbestu. Działania te w połączeniu z realizacją zadań o charakterze edukacyjnym w dużej mierze przyczyniają się do poprawy, jakości środowiska na obszarze Gminy.

Jednak największy postęp widoczny jest w zakresie poprawy jakości powietrza oraz ochrony przed zmianami klimatu. W latach 2023-2024 mieszkańcy Gminy Zgorzelec korzystali z dotacji oraz ze źródeł zewnętrznych na działania w zakresie ograniczenia niskiej emisji, dzięki czemu m.in. okresie sprawozdawczym wymieniono stare źródła ogrzewania zasilane w większości paliwem stałym na nowe ekologiczne źródła ciepła oraz przeprowadzono termomodernizację budynków, w tym 2 obiekty użyteczności publicznej. W ramach programu „Czyste Powietrze”, złożono 485 wniosków o dofinansowanie, zawarto 407 umów o dofinansowanie i formalnie

zakończono 233 inwestycje. Wnioskodawcom wypłacono 1 358 977,72 zł w 2023 roku oraz 2 013 015,84 zł w 2024 roku.

Na obiektach gminnych zamontowano 17 instalacji fotowoltaicznych, o całkowitej mocy ponad 400 kWp. Szacowana produkcja zielonej energii elektrycznej będzie wynosić około 340 000 kWh/rok. Jest to wartość energii porównywalna z zapotrzebowaniem rocznym dla prawie 70 domów jednorodzinnych. Dzięki tej inwestycji oraz już wykonanych wcześniej gmina będzie korzystać z 20 do 30% zapotrzebowania na energię elektryczną ze źródeł odnawialnych. Nakłady inwestycyjne łączne wyniosły kwotę 1 411 302 zł.

Oceniając dotychczasowy stan realizacji zadań zapisanych w harmonogramach „Programu...” jednoznacznie można stwierdzić, że zadania na bieżąco są realizowane, dowodem na to są wskaźniki oraz ilość wydatkowanych środków finansowanych na realizację zadań własnych.

Zaawansowanie realizacji celów i zadań ekologicznych jest zróżnicowane. Są zadania na realizację których wydatkowano wiele większe środki niż te planowane, gdyż udało się pozyskać źródło finansowania, są również takie zadanie, których realizacja jest planowana na lata następne ze względu na niedostateczne środki finansowe, a także długie i skomplikowane procedury przetargowe. Mimo to Gmina nieustannie stara się pozyskiwać dofinansowanie na realizację zadań ze środków zewnętrznych zarówno krajowych i zagranicznych w celu realizacji zadań kosztownych, gdyż nie ma możliwości sfinansowania ich ze środków budżetu własnego.